

รายงานการประชุม
สภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๒

(สมัยวิสามัญ สมัยที่สอง)

วันอังคารที่ ๔ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๘

ฉบับสำนักงานพิมพ์

ครั้งที่ ๑ ถึง ครั้งที่ ๑๒ (สมัยวิสามัญ สมัยที่สอง) เล่ม ๑ พ.ศ. ๒๕๖๘

สารบัญ

ครั้งที่ ๒/๒๕๑๘ (วิสามัญ)

๑. เรื่องร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยกรรมสิทธิ์ที่ดิน
น้ำในที่อนุญาตไ้ระ พ.ศ. ๒๕๑๘ ของขุนร-
คำสนั่นกรณกิจ ๖๖-๗๖
๒. เรื่องร่างพระราชบัญญัติสภาการพิมพ์ พ.ศ.
๒๕๑๘ ของหลวงกรณิศปรีชา ๗๗-๑๑๕
๓. เรื่องร่างพระราชบัญญัติเรือนจำแก้ไขเพิ่มเติม
พ.ศ. ๒๕๑๘ ของนายไ้จว อินทรประชา ๑๑๕-๑๓๗
๔. ญัตติแก้ไขข้อบังคับการประชุมและการปรึก-
ษาของสภาผู้แทนราษฎร ของพระยาประ-
มวณวิชาพูด ๑๓๗-๑๒๖
๕. เรื่องร่าง พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ
พลเรือนแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๑๘ ของขุน
เสนาบดีศักดิ์ ๑๒๖-๑๒๗
๖. เรื่องร่าง พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ
พลเรือนแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๑๘ ของหลวง
พิพัฒพลกาย ๑๒๗-๑๓๓
๗. กะตุ้ค้อนของนายสนิท เจริญรัฐ เรื่องโรค
อหิวาต์ ๑๓๓-๑๓๖

แก้คำผิด

หน้า	บรรทัด	คำผิด	คำถูก
๓	๒	ดำพันธ์	ดัมพันธ์
๕๖	๗	ภถาว	ภถาว
๖๖	๕	ราช	ราช
๗๖	๓	กระทอง	กระทองง
๓๒๘	๓๔	ราชบุตร	ราชบุตร
๓๓๗	๓๐	นาย	นาย
๓๗๖	๖	งบประมาณ	งบประมาณ
๒๓๕	๓๗	ตมชก	ตมชก
๒๖๘	๓๖	หวัด	หวัด
๒๖๘	๒	พค	พค
๒๗๘	๘	รัฐบาดง	รัฐบาด
๒๗๖	๒	กิโลเมตร	กิโลเมตร
๓๓๘	๖	กระทองง	กระทอง
๓๔๖	๒	ประ	พระ
๓๖๒	๗	พระระช	พระราช
๓๖๓	๓	หรัภ	หรือ
๓๖๕	๓๗	กรรมธิการ	กรรมธิการ
	๓	นาม	คัดออก
๓๗๐	๓๘	เค็ชชู	เค็ชชู
๓๗๓	๓๓	หวอง	หวอง

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ครั้งที่ ๒/๒๔๗๘ (วิสามัญ) สมัยที่ ๒
วันอังคารที่ ๔ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๗๘

ณพระที่นั่งอนันตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๑๕.๔๐ นาฬิกา

ประธานสภาฯ กล่าวว่า วันนี้มีสมาชิกมาประชุม ๑๒๘ ท่าน
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยกรรมสิทธิ์ที่ดินในท้องที่ป่าไม้
พุทธศักราช ๒๔๗๘ ของขุนวรคำตันครุณิก

ขุนวรคำตันครุณิก ผู้แทนราษฎรจังหวัดราชบุรีธานี กล่าวว่า
การที่ราหเจ้าได้เสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้นมาเพราะเหตุ
ว่ายังมีพระราชบัญญัติใดบัญญัติให้เจ้าของป่าไม้ได้มีสิทธิครอบ
ครองที่ดินซึ่งหลงเข้าไปติดอยู่แต่ภายในป่าไม้ นับว่ายังเป็นช่อง
ทางที่จะให้เจ้าของป่าไม้ต้องถูกเบียดเบียน เพราะเหตุว่ามีผู้ทุจริต
พยายามที่จะคอยหาโอกาสเข้าไปดอบดักจับปลาในป่าไม้ของผู้อื่นอยู่
เนือง ๆ ถึงแม้ว่าเจ้าพนักงานจะจับตัวผู้ทุจริตเหล่านั้นได้และนำตัว
ไปฟ้องร้องยังโรงศาล ศาลก็ไม่อาจจะพิจารณาดังโทษผู้ทุจริตเหล่านั้น
ในฐานะลักทรัพย์ได้ เพราะพิจารณาว่าที่ดินที่เราไปอยู่ภายใน

ไม้ระแต่นั้นก็ยังมิอยู่ในความครอบครองของผู้ใด เรื่องเป็นอย่างไร
 ทำให้ผู้ทูลจวก่าเวรคอยที่จะดำเนินอาชีพในทางนั้นอยู่เดิมขอ ส่วนเจ้า
 ของไม้ระแต่นั้นมิได้รับความรื่นเริงและดำนามากก็เพราะว่าไม้ระแต่นั้นตั้งอยู่
 ในทะเลห่างจากฝั่งออกไป เป็นการยากที่เขาจะออกไปจัดการระแวก
 ระวังรักษาอยู่ได้ตลอดเวลา ถึงทางรัฐบาลก็ไม่สามารถจะจัดเจ้า
 พนักงานออกไปลาดตระเวนคุ้มครองรักษาให้ได้ ข้าพเจ้าเห็นว่าเมื่อ
 รัฐบาลได้อนุญาตให้ผู้หนึ่งผู้ใดมีสิทธิที่จะทำไม้ระแต่นั้น ณ ที่หนึ่ง ที่ใด
 แล้ว ก็ควรที่จะมีกฎหมายช่วยคุ้มครองให้สิทธิแก่เขา ให้เขาได้มี
 ทรัพย์สินคุ้มครองดังตัวน้ำที่หลงเขาไปอยู่ในไม้ระแต่นั้นเสียด้วย เพื่อ
 ว่าเขาจะได้พ้นจากการเบียดเบียน เขาจะได้รู้สึกว่าเขาได้รับความ
 ขอบธรรมดั่งแก่การธรรมเนียมและอากรค่าหน้าที่เขาต้องเสียให้แก่รัฐ
 ชาติ พระราชบัญญัติฉบับนี้ถ้าได้ประกาศออกไปแล้วก็จะทำความ
 อ่อนใจให้แก่พวกชาวไม้ระแต่นั้นที่จะไม่ต้องคอยคุ้มครองไม้ระแต่นั้น
 ของเขา ไม่ต้องกังวล เพราะถ้าเมื่อผู้ทูลจวก่าว่าในการที่เขาเข้าไปลัก
 ครอบงำปลงานั้นเขาอาจจะได้รับโทษฐานลักทรัพย์แล้ว เขาอาจจะท้อ
 ถอยหลีกเลี่ยงการทูลจวก่าเหล่านั้น พระราชบัญญัตินี้ถึงแม้ว่าจะให้ประ
 โยชนแก่คนบางคน คือให้ประโยชน์แก่เจ้าของไม้ระแต่นั้น แต่ก็มิกระทบ
 กระเทือนถึงผู้ใดเลยนอกจากผู้ทูลจวก่า ๒-๓ รายเท่านั้น เพราะฉะนั้น
 ข้าพเจ้าเห็นว่าถ้าหากควรที่จะรับหลักการได้ พิจารณาต่อไป

นายแทน วิเศษสมบัติ ผู้แทนราษฎรจังหวัดปัตตานี กล่าววาทะ

พระราชบัญญัติว่าด้วยกรรมสิทธิ์ที่ดินในท้องนาไร่
เห็นว่าสมควรจะรับหลักการไว้พิจารณา เพราะผู้ที่ทำไร่จะต้อง
เสียค่าใบอนุญาต ทั้งในใบอนุญาตก็มีเขตจำกัด และในเขตจำกัด
ในใบอนุญาตนั้นควรที่จะให้มีกฎหมายคุ้มครอง ให้ผู้ขออนุญาตมี
สิทธิจับปลาได้แก่ผู้เดียว เพราะเขาได้ออกแรงและลงทุนไปเป็นอัน
มาก ไร่ต่งหนึ่งจะต้องใช้เงินทุนไม่น้อยกว่าพันบาท ทั้งต้องทำงาน
อยู่หลายเดือนจึงจะได้จับปลาจำหน่าย จริงอยู่ตามคำพิพากษาศาล
ฎีกาที่ ๓๐๐๖/๒๕๑๕ ระหว่างอัยการสมุทรสงครามโจทก์ นายกับ
พวกจำเลย ได้วินิจฉัยไว้ว่าปลาที่อยู่ในไร่ยังไม่อยู่ในความยึดถือ
ครอบครองหรือเป็นกรรมสิทธิ์ของเจ้าของไร่ ผู้ใดจับเอาไปไม่มี
ความผิดฐานลักทรัพย์ แต่จำพเจ้าเห็นว่าคำพิพากษาศาลฎีกาฉบับนี้
ไม่ยุติธรรม จะถือเป็นบรรทัดฐานต่อไปไม่ได้ เพราะเป็นฎีกาที่
โปรดให้กระรอกบอกทางให้ผู้ทุจริต สมควรจะต้องยกขึ้นเสียใหม่
เพื่อให้เจ้าของไร่ที่ได้ลงทุนและลงทุนไปเป็นจำนวนมากได้รับความ
คุ้มครองจากกฎหมาย

ค. เทียม ศรีพิสิฐ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครปฐม กล่าวว่
ตามที่สมาชิกเสนอพระราชบัญญัติฉบับนั้นนั้น จำพเจ้าเห็นว่า
เป็นพระราชบัญญัติที่สอดคล้องธรรมะของโลกเราก็เคย เพราะเหตุว่
ความปกติถ้าหากว่ามีราษฎรไปผูกขาดภาษีอากรค่าน้ำ เป็นต้นว่าใน
ตำบลต่งและหนองบึงเต็ก ๆ เหล่านี้ ผู้ผูกขาดก็ยังมีกรรมสิทธิ์เต็ม

ถ้าหากว่าผู้หนึ่งผู้ใดไปลักขโมยเอาข้าวของที่ผูกขาดหรือในบ่อในหนอง
 ที่ผูกขาดนั้นก็มีความผิด ก็เหตุใดในบ่อไม้ซึ่งราษฎรได้ผูกขาด
 ราษฎรได้เสียอากรให้แก่รัฐบาล รัฐบาลเราจะไม่คุ้มครองอย่างไร
 ได้ เพราะเหตุฉะนั้นมีเหตุผลเพียงพอก็คือในการที่สมาชิกได้เสนอ
 พระราชบัญญัตินั้นมา สภาจะได้อนุมัติตามความต้องการ
 การของสมาชิกผู้นั้นเพื่อประโยชน์ให้แก่ สาธารณชน ที่ทำไม้ นั้น
 เพื่อยังความยุติธรรมให้เห็นว่าผู้ลงทุนทั้งหลายเมื่อได้ลงทุนไปแล้ว
 ย่อมหวังประโยชน์ ไม่ใช่ลงทุนไปแล้วผู้ลงทุนไม่ได้ประโยชน์ ผู้ที่
 มีได้ลงทุนมาทำการจับสัตว์น้ำในบ่อนั้นได้ทำตามอำเภอใจโดย หาคความ
 ผิดได้น้อยเต็มที เพราะฉะนั้นในการที่พระราชบัญญัตินี้จะได้อนุมัติ
 ครอบด้วยทางการเป็นอย่างยิ่ง

หลวงนรินทร์ประจักษ์ไตรเวช ผู้แทนราษฎรจังหวัดจันทบุรี กล่าว
 ว่า ความที่สมาชิกเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นมา ข้าพเจ้าเห็นว่า
 สภาควรจะรับหลักการได้ เพราะฉะนั้นนอกจากชาวประมงหรือชาว
 เราจะดอบดักจับปลาในบ่อนั้นแล้ว ทางจังหวัดข้าพเจ้ายังปรากฏ
 บ่อย ๆ ว่าชาวต่างประเทศได้ดอบดักไปจับปลาในบ่อ และบ่อใด
 หนึ่งเจ้าของจะต้องลงทุนตั้งเต็นท์มาคนถึงหมื่นบาทขึ้นไป ถ้าได้มี
 กฎหมายคุ้มครองแล้ว ก็จะเพิ่ม รายได้ของ เจ้าของบ่อ นั้นดี ยิ่ง
 ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าสมควรแล้วที่จะมีกฎหมายนี้ไว้คุ้มครอง

นายได้ ปาณิกบุตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดพระนคร กล่าว

ราชเจ้าโต ทั้งผู้ทูลปรึกษาในทางที่จะให้รับเหตุการณ์แล้ว แต่ราช-
 มงคลทางรัฐบาลไม่เห็นขมื่อ เพราะฉะนั้นราชเจ้าจึงอยากจะเรียน
 ว่า หัตถ์ของพระราชบัญญัตินี้จะกระทบกระเทือนถึงหัตถ์กรรมสิทธิ์
 ไปซึ่งเป็นที่สำคัญซึ่งกฎหมายบ้านเมืองเราได้วาง หัตถ์กรรมสิทธิ์
 ทวีไปได้ เป็นอย่างอื่น ซึ่งเป็นกฎหมายที่อยู่ในหน้าที่ของรัฐบาลควบคุม
 คุมอยู่ กับมีพระราชบัญญัติอื่น เช่นพระราชบัญญัติตั้งคณะพิเศษคดี
 นำเป็นต้น แลด้วยมีอย่างอื่นที่เกี่ยวกับการภาษีอากรอีกอย่างหนึ่ง
 ซึ่งรัฐบาลควรจะได้อธิบายชี้แจงถึงเรื่องหัตถ์กรรมสิทธิ์ในทาง กฎหมายทั่วไป
 และในทางอื่นซึ่งเกี่ยวกับการปกครองทั่วไป จึงจะได้เป็นการกระจ่าง
 แจ่มในที่นี้ เพื่อจะได้เป็นของ ทางที่จะได้วินิจฉัยต่อไปว่าควรจะรับ
 หัตถ์กรรมสิทธิ์หรือไม่ เพราะฉะนั้นราชเจ้าจึงขอเสนอให้ รัฐบาลชี้แจงใน
 เรื่องนี้ว่าจะกระทบกระเทือนอย่างไรบ้าง

รุณดีมาหารหิระกิติ รัฐมนตรี กล่าวว่า ราชเจ้าขอชี้แจงแทน
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตราธิการ ในเรื่องนี้ราชเจ้าอยากจะได้
 ความเข้าใจแก่ท่านสมาชิกก่อนที่จะมีความเห็น ว่าควรจะดำเนินไปใน
 ทางใด พุ้ถึงในหัตถ์นโยบายทั่วไป ก็คือความสมควรในการที่จะ
 ช่วยผู้ที่ถูกกดขี่ไปจากไม้ระเช่นนี้หรือไม่ รัฐบาลนี้ยอมคำนึงอยู่
 เสมอว่าสิ่งใดถ้าเป็นผลควรจะสนับสนุนไปในทางที่พลเมืองได้รับความ
 เสมอภาค ได้รับความดีความชอบ รัฐบาลก็ตั้งใจเป็นอย่างยิ่งที่จะทำไปใน
 ทางนั้น เพราะฉะนั้นความเหตุผลทุกอย่างไปแต่รัฐบาลก็เห็นด้วยว่านำ

จะหาทางหนึ่งทางใดช่วยเหลือนคนเหล่านี้ ที่ปัญหาสำคัญที่ควรระกิด
 หนักก็คือว่า เราจะช่วยได้โดยทางใด ขอให้ท่านร่างพระราชบัญญัติ
 ที่เด่นชัดขึ้นมา ความมุ่งหมายก็เพื่อจะช่วยให้ไม่มีการตอบดักปลา
 แต่คือพระราชบัญญัติไปบัญญัติถึงกรรมสิทธิ์ของเจ้าของปลา ขอให้
 ท่านสังเกตให้ คือว่าความสำคัญต่างกัน เราต้องการจะบ่งกันไม่ให้ผู้
 ร้ายดักปลา แต่เราไปบัญญัติให้เจ้าของไม้มีกรรมสิทธิ์ในปลา ถ้า
 พูดถึงความมุ่งหมายแล้วเรามีความมุ่งหมายนิคหน้อย แต่เราไปอ้าง
 หลักการในกฎหมายทั่ว ๆ ไป คือในหลักกรรมสิทธิ์ กรรมสิทธิ์ใน
 เรื่องปลาทะเลก็ตาม นกบนอวกาศก็ตาม หรือสัตว์ในน้ำคงก็ตาม
 เป็นของซึ่งละเอียดยากมาก อย่างไรก็ตามควรเป็นกรรมสิทธิ์ อย่างไรก็ตาม
 ไม่ควรเป็นกรรมสิทธิ์ แต่ถ้าคือองค์ของกิจการของเจ้าของกรรมสิทธิ์
 ด้วยการยึดถือ ท่านจะสังเกตเห็นได้ว่าแม้แต่คำพิพากษาคำฎีกาซึ่งเป็น
 หลักในเรื่องนี้ได้พิพากษามาแล้วมีอยู่ ๓ ฉบับซึ่งเป็นฉบับสำคัญที่สุด
 ฉบับแรกตัดสินว่าเป็นกรรมสิทธิ์ ฉบับที่สองว่า ไม่เป็นกรรมสิทธิ์
 ฉบับที่สามว่า ไม่เป็นกรรมสิทธิ์ ท่านข้าพเจ้าได้ตรวจดูฉบับที่หนึ่ง
 และที่สองว่าเหตุไรจึงต่างกัน แท้ที่จริงผู้ตัดสินก็เป็นคน ๆ เดียวกัน
 ข้าพเจ้าเข้าใจเขาเองและได้ตรวจดูคำพิพากษานั้น เพราะไม่ได้เห็น
 จำนวนละเอียด นอกจากนั้นได้ดูคำพิพากษาคำฎีกาว่าอย่างนี้ ว่า
 ลักษณะของไม้หน่มมีก เรียกว่ามีกไม้ แล้วมีลูกถ้อย และลูกจริง
 มีมีก ไม้จะดื้อให้ปลาเข้ามา แล้วมีลูกถ้อยที่ปลาอาศัยในเวลาที่มีน้ำ

ทะเดมิกัดนั้นจัก แต่ดูถนัดเมื่อปลาเข้าไปแล้วตัวสามารถจะออกได้ แต่
 ดูจริงนั้นเมื่อเข้าไปแล้ว ก็ออกได้ยาก ที่จริงคำพิพากษาคำฎีกา
 ระเบียบที่ส่งนั้นเข้าไปในทางที่ว่า คดีที่คำฎีกาตัดสินยกฟ้องนั้นเพราะปลา
 เข้าไปในลูกดอ ปลาขอมจะเข้าออกได้ เจ้าของยังไม่มีการผิดกร
 ณาจับเอาคำพิพากษาเป็นหลัก ข้าพเจ้าก็เข้าใจว่าคำพิพากษาระเบียบ
 แรกนั้นน่าจะมีการตัดสินในลูกจริง ครั้นในระเบียบที่ ๓ ปรากฏอย่างชัดเจน
 ว่าที่จะมีการผิดกรนั้น ปลาจะตองไม่สามารไปไหนมาไหนได้ จะ
 ต้องจับยึดถือโดยจริง ๆ ก็ได้ยกฟ้อง แต่อย่างไรก็ตาม คำพิพากษา
 ระเบียบที่ ๓ ที่ ๒ และที่ ๓ นั้น เป็นกรณีที่เกิดขึ้นก่อนมีประมวลแพ่งฯ ที่
 นั้นเมื่อมีประมวลแพ่งฯ แล้วความได้บัญญัติลงดังนี้ ข้าพเจ้าจะขออ่านให้
 ท่านสมาชิกฟังก่อนที่จะได้วินิจฉัย มาตรา ๓๒๐ “ภายในบังคับแห่ง
 กฎหมายเฉพาะและกฎข้อบังคับในเรื่องนั้น ท่านว่าสัตว์ป่าไม่มีเจ้า-
 ครองครอบครองที่ยังอยู่สัตว์” ที่หม้อถาวรทหนึ่งว่า “สัตว์ป่าใน
 สวนสัตว์ และปลาในบ่อ หรือในทน้ำซึ่งเจ้าของกินไว้นั้น ท่านว่าไม่
 ไรสัตว์ ไม่มีเจ้าของ” ก็แปลว่ามีเจ้าของ ที่มีความอีกถาวรทหนึ่งว่า
 “สัตว์ป่าที่คนจับได้นั้น ถ้ามันกตมกับคนสัตว์และเจ้าของไม่คิดความ
 โดยพลัน หรือเด็กคิดความเสียแล้ว ฉะนั้นท่านว่าไม่มีเจ้าของ” ที่
 อีกถาวรทหนึ่งว่า “สัตว์ซึ่งเคยงเชื่องแล้ว ถ้ามันทิ้งไปโดย ท่าน
 ว่าไม่มีเจ้าของ” รวมความสั้น ๆ ว่าอย่างนั้น ในเรื่องกรรมสิทธิ์สัตว์
 ป่า สัตว์น้ำ คือไม่มีเจ้าของนั้น เรามีกฎหมายอยู่แล้ว ประมวล

นพิ่ง มาตราที่ข้าพเจ้าอ่าน เรามีอยู่ชัดเจนแล้ว แต่จำประมวลแห่ง
 นั้นจะวินิจฉัยไปในทางใดนั้นเป็นอำนาจในทางตุลาการ ซึ่งท่านเจ้าของ
 ญัตติน่าจะได้ประมวลแห่งนั้นแล้ว ต้องครึกครองคุกักที่ว่า ความ
 มุ่งหมายของท่านนั้น เท่าที่มีประมวลแห่งนั้นแล้วพอแล้วหรือยัง ที่
 ข้าพเจ้าจะได้สรุปความให้ท่านฟังอีกที่ว่า ปัญหาเฉพาะหน้า เป็น
 ปัญหาเบื้องต้นไม่ให้ผู้ร้ายเราไปดักปลาซึ่งอยู่ในบ่อ แต่พระ
 ราชบัญญัติซึ่งท่านร่างมา คำว่าเขตบ่อนั้น ไม่รู้ว่าแคไหน เป็น
 รอยยากรอยู่ จะเป็นดักปลา หรือบ่อบ่อ หรือดักขัง ก็กวดวนกับของกัน
 แต่ร่างกรรมสิทธิ์ให้คน อาจจะเป็นอย่างเดียวกันนั้นว่าจะกระทบ
 กระเทือนอะไรอื่นอีกมาก ที่อื่นหรือหนึ่งคือว่าในเมื่อกฎหมายเรามี
 อยู่เช่นนั้น และเรามีความประสงค์ในทางที่จะให้คนไม่ดักปลา ก็
 เป็นเรื่องที่ไม่ตรงกัน อย่างที่ท่านได้ร่างกฎหมายขึ้นมา ก็การที่จะ
 บังคับไม่ให้ใครดักปลา ควรจะมีบัญญัติในทางกรรมสิทธิ์หรือทางอื่น
 ข้าพเจ้าเองขอกราบเรียน อย่างจริงใจว่า ถ้าเราบัญญัติในเรื่อง
 กรรมสิทธิ์แล้ว จะไม่กระทบกระเทือนมาก คงจะเห็นว่าพระราชบัญญัติ
 ผู้คนขาดจับสัตว์น้ำ วางไซห้วยท้าย เป็นปัญหาว่าคนไปดักปลาจับ
 ตรงกลางเช่นนั้น จะเป็นผิดหรือไม่ ปัญหาเกิดขึ้นเช่นนั้น ถ้าฝ่ายทางบ่อ
 เราจะตั้งมากในน้ำจืดอีกถ้าผู้ขาด เมื่อดักปลาเป็นกรรมสิทธิ์
 แล้ว ถ้าใครไปจับจะต้องพิณกันใหญ่ แล้วจะเป็นปัญหาว่าปลา

นนเขวหรือของ ทนเรื่อง โประกัหมอนกัน ถ้าเป็นกรรมสิทธิ์ในโประกั
 ห้างไม้ไหนเช่นนั้น ทำให้ปลาดกตัวไม่กล้าออก บางตัวก็กลัวออกไป
 บ้างเช่นนั้น ภายหลังจึงถือว่าเป็นกรรมสิทธิ์ ถ้าปลาดกอยู่ใน โประออกไปอยู่
 ที่อื่นก็จะคงพิศุจน์ กันอีกว่าปลาดกเข้า โประแล้ว หรือยัง เป็นเรื่องยุ่ง
 ยากเช่นนั้น เมื่อรวมความย่อ ๆ แล้ว รัฐบาลได้ ไครครอง โดยรวบรวม
 คอบ พุกกิ่งทางเห็นออก รัฐบาลก็เห็นออกเห็นออกเกินอำนาจที่ลงทุนไป
 แล้วมีอีกคนหนึ่งมาคิดเอาไปเช่นนั้น ถ้าหากว่าเราจะบัญญัติเรื่องกรรม
 สิทธิ์ก็ควรจะกว้างเกินไป ครัวเราเองก็คิดเป็นส่วนคิดว่าเราน่าจะมี
 ทางอื่นเช่นกันที่ว่าอาจจะไปแก้กฎหมายอากรค่าน้ำ ซึ่งมีบัญญัติไว้
 แล้วว่าใครไปจับปลาดกที่ไม่ได้รับอนุญาต ผู้นั้นก็มีความผิด กิริยาที่เขา
 ไปจับเช่นนั้นผิดอยู่แล้ว แต่ไม่ได้ ผิดฐานลักทรัพย์ กฎหมายมีอยู่
 แล้ว เขาไปจับเราผิด ผิดถ้าท่านจะให้ผิดฐานลักทรัพย์แล้ว ก็แก้
 กฎหมายอากรค่าน้ำได้ ก็อดไปจับในที่ที่ไม่ได้รับอนุญาต เราเอา
 เขา ถ้าไปจับผิดสิทธิ์เราอีกก็ เราเอาให้หนักขึ้น ผลจะได้อย่าง
 ท่านต้องการ เพราะเหตุนี้เมื่อรวมใจความแล้ว รัฐบาลก็ได้ครองคุณ
 ในที่สุดเห็นว่า ถ้าเริ่มเบียดเบียนกรรมสิทธิ์เกินไปแล้วจะกระทบกระเทือน
 อย่างที่ข้าพเจ้าว่าหรือไม่ นั้นหรือหนึ่ง อีกหรือหนึ่งการบัญญัติกรรม
 สิทธิ์เช่นนั้น จะถือเรดท์ โประอย่างไร ถือกรรมสิทธิ์แค่นั้น จอให้
 ท่านสมาชิกครองคุณ เพราะฉะนั้นอยากจะอ่อนน้อมให้ท่านครองคุณเสีย
 อีกที ถ้ากระไรเห็นไปในทางสมควรอย่างไรก็ได้แต่ แต่รัฐบาล

พร้อมอยู่เสมอว่า อย่างไรก็ตาม ถ้าตมราชกิจจะใจให้รัฐบาลได้รับ
ช่วยเหลือในเรื่องนี้ รัฐบาลก็ยินดีจะรับเอาไปพิจารณาให้ละเอียดยิ่ง
ขึ้น แต่ถ้าตมราชกิจไม่ยินดียุ่จะตัดสินโดยตมภาาน ก็ขอฝากความดังเกศ
ได้ว่าจะกระทบกระเทือนถึงอำนาจกรรมสิทธิ์มากอยู่

ขุนศรีคำตันกรณกิจ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุดรราชูธานี กล่าว
ว่า คือความประสงค์ของข้าพเจ้าที่เด่นอกเพื่อจะบ่งกันไม่ให้มีการ
ดักปลาในบ่ะของผู้อื่น คือวิธีการดักกันเดียน ผู้ที่ไปทำการดักกัน
ก็เป็นเจ้าของบ่ะเหมือนกัน แต่แทนที่จะจับในบ่ะของตัวเอง ไปจับใน
บ่ะของผู้อื่นด้วย ถ้าหากว่ากฎหมายนั้นออกไป อาจกระทบกระ-
เทือนอย่างกทำงานรัฐมนตรีแข็งแรงแล้ว ข้าพเจ้ายินดีที่จะให้รัฐบาล
รับเรื่องนี้ไปพิจารณาว่าควรจะไปบัญญัติไว้ในที่ใด แต่ขอให้รัฐบาล
บัญญัติไว้ ให้ตรงกับ ความประสงค์ คืออย่าให้เกิดการ ดักกัน ได้
เท่านั้นเอง

ขุนตมหารทิศคดี รัฐมนตรี กล่าวว่่า ข้าพเจ้าขอขอบใจ
ท่านตมราชกิจผู้นั้น และกล่าวในนามของรัฐบาลว่าขอรับพระราชบัญญัติ
นั้นไป ถ้าตมราชกิจในตมภาานยินยอมด้วย

นายแทน วิเศษตมบดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดบักคธานี กล่าวว่่า
พระราชบัญญัติ นั้น ผู้เด่นอ คุณเหมือน เต็มใจ จะให้ รัฐบาลรับไป
พิจารณา แต่เมื่อข้าพเจ้าได้ฟังคำอธิบายของท่านรัฐมนตรีผู้หนึ่ง
ซึ่งอธิบายว่า ดีกว่า ในบ่ะหรือปลดในบ่ะไม่มีเจ้าของนั้น ข้าพเจ้า
ไม่เห็นด้วย เพราะ.....

ประธานสภาฯ กล่าวว่่า ไม่ใช่ ปัญหาที่ว่าสภาฯ จะยอมให้
รัฐบาลรับเอาไปพิจารณาหรือไม่ เพราะผู้เสนอก็กยอมแล้ว ถ้าไม่มี
ผู้ใดคัดค้านในการที่จะให้รัฐบาลรับไปพิจารณา จะถือว่าสภาฯ นี้
ยินยอมให้รัฐบาลรับเรื่องนี้ไปพิจารณา ท่านจะรักหรือหรือ

นายแทน วิเศษสมบัติ ผู้แทนราษฎรจังหวัดปัตตานี กล่าวว่่า
ข้าพเจ้ารักหรือ พระราชบัญญัติฉบับนี้ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นพระราชบัญญัติ
ที่ดีที่มีกฎเกณฑ์แน่นอน คือปลาในบ่อนั้นเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอน เพราะเจ้า
ของบ่อนั้นได้ ขออนุญาตมีเรือกที่ ซึ่งจะวางคอกบ่อนั้น และวางของบ่อนั้นได้
เพราะฉะนั้น ปลาที่เราในวางของบ่อนั้น จำเป็นจะต้องเดินเดยเข้าไปถึง
ในคอกของบ่อนั้น เมื่อเข้าไปในคอกของบ่อนั้นแล้ว ปลานั้นจะออกไปไม่
ได้ เมื่อมีผู้เข้าไปดักจับในคอกของบ่อนั้นแล้ว ผู้ที่ดักจับนั้นควรมี
ความผิด ไม่ใช่ว่าคล้ายกับปลาที่ตกไซอย่างที่รัฐมนตรี กล่าวเมื่อ
ปลาที่ตกไซนั้นตกได้ในที่ซึ่งไม่มีราบ่อนั้น หรือไม่มีอะไรเป็นกฎเกณฑ์
เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้า เห็นว่า พระราชบัญญัติฉบับนี้ ไม่ควรส่งให้รัฐบาล
รับไป

ประธานสภาฯ กล่าวว่่า มีผู้รักหรือก็ให้ลงมติว่า จะให้รัฐ
บาลรับเรื่องนี้ไปพิจารณาหรือไม่ ผู้ใดเห็นว่าควรจะให้รัฐบาลรับ
เรื่องนี้ไปพิจารณา ไปรคยก็มีอรัน

มีสมาชิกยกมืออรันเป็นส่วนมาก

ประธานสภาฯ กล่าวว่่า เป็นอันว่าส่วนมากยอมให้รัฐบาลรับ

เรื่องนี้ไปพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติสถาปนากองทัพ ทูลเกล้าฯ
๒๕๑๘ ของหลวงวชิรนิติปรัชชา

หลวงวชิรนิติปรัชชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสตูลนคร กล่าวว่
ข้าพเจ้าได้เฝ้าขอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ต่อสภาผู้แทนราษฎรก็เพื่อ
จะตั้งเดิรมหาครูฐานและฐานะของการหนังสือพิมพ์ ให้ดีขึ้นกว่าที่เป็น
อยู่ในปัจจุบัน การหนังสือพิมพ์เป็นผลเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ
เพียงไร และเป็นประโยชน์แก่ราษฎรเพียงไร ย่อมเป็นที่ทราบกันดี
อยู่แล้ว ข้าพเจ้าไม่จำเป็นจะต้องอธิบายให้มากมาย เพราะเราย่อม
ทราบว่า การหนังสือพิมพ์นั้น ได้ช่วยเหลือราษฎร และได้ เป็นปาก
เสียงของราษฎร ทำให้รัฐบาลได้ทราบถึงพฤติกรรมต่าง ๆ ของ
บ้านเมือง และได้ช่วยเหลือรัฐบาลในเวลาที่มีเหตุการณ์ฉุกเฉินเกิด
ขึ้นในบ้านเมืองทำให้รัฐบาลได้ทราบเหตุการณ์ต่าง ๆ ดีขึ้น แต่ใน
ปัจจุบันเราย่อมเห็นอยู่แต่ที่ว่า หนังสือพิมพ์ ออกจะถูกคัดกรองแต่ภาพอยู่
บ้าง ไม่เต็มแก่สมัยที่เราปกครองในระบอบรัฐธรรมนูญ เหตุไรข้าพ-
เจ้าจึงว่าหนังสือพิมพ์ ได้ถูกคัดกรองแต่รูปภาพ ก็เพราะเหตุว่าหนังสือ
พิมพ์ ได้เคยถูกรัฐบาลตั้งเช่นเซอร์อยู่บ่อย ๆ เหตุไรรัฐบาลจึงตั้ง
เช่นเซอร์ ขอนข้าพเจ้าไม่สามารที่จะนำมาชี้แจงได้ แต่อยากจะเรียน
ให้ทราบว่าในบางเรื่องเมื่อผู้อ่านได้อ่านโดยพิถีพิถะระหัดแล้ว ไม่เป็น
เรื่องที่น่าจะตกเช่นเซอร์เลย แต่กลับตกเช่นเซอร์ ความจริงการที่ตก
เช่นเซอร์เช่นนี้เป็นผลร้ายเสียอีก กล่าวคือ ทำให้คนที่ไม่ได้เข้าใจได้

ในบทประพันธ์นั้น ๆ กัดถ้อยเข้าใจได้ถึงชั้นและพยายามหาบทประพันธ์
 นั้น ๆ มาอ่านภายหลัง เท่ากับรัฐบาลไปกระตุกให้ประชาชนนั้นลงไป
 ในเหตุนั้นที่ไม่ดีกว่าได้ ซึ่งแท้จริงแล้วผู้ประพันธ์บางที่ไม่ประสงค์
 จะให้ผู้อ่านมีความเข้าใจไปเช่นนั้นเลย คือหมายความว่าตีความให้ผิด
 ไปจากความประสงค์ของผู้ประพันธ์ จึงเป็นการที่ไม่ดีจะยกกิจกรรมนัก
 หนังสือพิมพ์ จึงถูกเช่นเซอร์อ้อยบ้อย ๆ แต่รัฐบาลก็โต้กลับแล้วว่า
 รัฐบาลจำใจต้องเช่นเซอร์ ไม่ประสงค์ที่จะเช่นเซอร์หนังสือพิมพ์นั้น
 เลย ข้าพเจ้าเองก็เห็นใจของรัฐบาลอยู่บ้างในเรื่องนี้ แต่ในบางเรื่อง
 บทประพันธ์ ที่คนทั้งหลายมองดูแล้วไม่น่าจะถูกเช่นเซอร์เลย แต่กลับ
 มาถูกเช่นเซอร์ ทำให้เป็นผลกระทบกระเทือนถึงข้าพเจ้าได้ กล่าวแล้ว
 อีกประการหนึ่งพระราชบัญญัติบางอย่างจะทำให้การกระทบกระเทือนของ
 หนังสือพิมพ์ ครั้นกว่าที่เป็นอยู่ในบัดนี้ เพราะเหตุว่าเท่าที่ข้าพเจ้าได้
 ถึงแก่หนังสือพิมพ์หลายฉบับได้ตั้งข่าวหรือบทประพันธ์เป็นการเดียด
 ดิบคิดซึ่งไม่เป็นประโยชน์แก่บ้านเมืองอย่างใดเลย ข้าพเจ้ามุ่งหมาย
 ที่จะควบคุมหนังสือพิมพ์ ให้อยู่ในฐานะอันดีเพื่อ ให้เป็นที่เชิดชอแก่
 ประชาชนยิ่งขึ้น และเป็นหลักฐานที่จะทำให้รัฐบาลเข้าใจถึงความ
 คิดความเห็นที่หนังสือพิมพ์ โดยที่ชนเป็นขอแสดงต่อประชาชน และที่
 เด่นชัดคือประชาชนนั้น ให้เป็นประโยชน์ยิ่งขึ้นด้วย คือความมุ่ง
 หมายที่จะยกฐานะของหนังสือพิมพ์ ให้ดียิ่งขึ้น ถ้าหากว่าได้มีสภา
 การพิมพ์ ให้เป็นหลักฐานคงที่ข้าพเจ้าได้ยกวางขึ้นเด่นชัดต่อสภา นั้น

นายฉันท เจวิญญู ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าว
 ว่า ข้าพเจ้าเป็นคนหนึ่งที่ได้สัมผัสร่างพระราชบัญญัติ^{*} และใครที่
 ที่จะขอประทาน โสกาต^{*} แจงเพิ่มเติมต่อจากท่านผู้เดินออกดึกเล็กน้อย
 ข้าพเจ้าจะเดินก่ด่าอย่างเดียวไม่ได้ว่า เสรีภาพของหนังสือพิมพ์^{*} ในขณะ
 โดยตายลักษณะอักษรซึ่งปรากฏอยู่ในบทกฎหมาย รัฐบาลในระบอบ
 ประชาธิปไตยและเสรีภาพผู้แทนราษฎร ได้ช่วยส่งเสริมให้ หนังสือพิมพ์
 เวลานี้มีเสรีภาพยิ่งขึ้นกว่าแต่กาลก่อน ที่ข้าพเจ้าเรียนนั้นว่าโดยตาย
 ลักษณะอักษรซึ่งปรากฏอยู่ในบทกฎหมาย และข้อที่ข้าพเจ้าเรียน
 หนังสือพิมพ์ก็ใคร่ได้ขอขออนุญาตรัฐบาลอยู่เป็นอันมากเหมือนกัน คง
 ปรากฏจากการพิจารณาว่าพระราชบัญญัติ การพิมพ์ ซึ่ง ได้ผ่านมา
 แล้วเมื่อปีกลายนี้ แต่ทว่าได้มีคำก่ด่าหรือความรู้ ตักเกิดชนท้าวๆ ไป
 ว่าในขณะนั้นในทางปฏิบัติการ หนังสือพิมพ์มีเสรีภาพโดยแท้จริงตาม
 ศัพท์กฎหมายนั้นหรือ ในข้อนี้ได้มีเสียงก่ด่ากันอยู่เนืองๆ และ
 ต่มาอีกบางท่านแห่งสภา^{*} นี้ก็ได้เคยก่ด่ามาบ้างแล้ว ว่าในทางปฏิ
 บัติการได้มีอะไรบกพร่องอยู่บ้าง เท่าที่เกี่ยวกับเสรีภาพของหนังสือ
 พิมพ์ กรณีที่เป็นเช่นนั้นหาใช่เนื่องด้วยรัฐบาลมีเจตนามุ่งร้ายที่จะเรา
 จากก่ด่าเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ก็หาไม่ได้ ข้อนี้แม้หนังสือพิมพ์เองก็
 ย่อมประจักษ์แจ้งอยู่แก่ใจแล้ว แต่กรณีที่เป็นเหตุระคาย เป็นอุป
 สรรคของหนังสือพิมพ์นั้น ต้นนิษฐานกันว่าบางทีอาจจะเนื่องมาจาก
 เจ้าพนักงานของรัฐบาลผู้ ซึ่งมีหน้าที่ใช้อำนาจควบคุมดูแลหนังสือพิมพ์

ทัว ๆ ไป บางทีอาจมีความบกพร่องรู้เท่าไม่ถึงการหรืออะไรก็เป็น
 ได้ เพราะฉะนั้นในกาตค่อม่าจึงได้ปรากฏว่ามีการห้ามลงข่าวสาร
 อยู่บ้างเนือง ๆ ถ้าท่านได้ไปเที่ยวตามโรงพิมพ์ต่าง ๆ บางทีจะได้เห็น
 คำสั่งของทางราชการ บัดอยู่เป็นแถว ๆ ในห้องข่าวของหนังสือพิมพ์
 ว่าข่าวใดลงได้ลงไม่ได้ประการใด จึ่งอยู่ในเรื่องการลงข่าวทหาร
 กับข่าวที่เกี่ยวกับต่างประเทศย่อมเป็นหน้าที่ของรัฐบาลที่จะควบคุม
 แต่ไม่ให้เกิดเสียหายขึ้นได้ แต่เท่าที่ปรากฏในทางปฏิบัติ พอมีเรื่อง
 ขึ้นดังเท่าเดิมเมื่อท่านนั้น การห้ามทัวไปโดยวงกว้างก็ได้บังเกิดขึ้น
 หมายความว่าได้มีการกระทำผิดหรือบกพร่องเล็กน้อยขึ้น หนังสือ
 พิมพ์ก็โดนไซ้กฎบังคับซึ่งเป็นบทกวางขวางแล้ว โดยทำอะไรอื่นซึ่ง
 อาจไม่ผิดคือไปอีกไม่ได้เสียด้วย ข้าพเจ้าใคร่จะเรียนให้ทราบถึงคว
 ามอย่างสักเรื่องหนึ่งซึ่งเป็นข้อข้องใจอยู่แต่ก็ ตัวอย่างเรื่องนั้นเกิดขึ้น
 เมื่อข้าพเจ้า ไปเป็นเลขานุการรัฐมนตรีอยู่ที่กระทรวงเศรษฐกิจ คดี
 อย่างเรื่องนั้นในเวลานั้นข้าพเจ้าไม่อาจที่จะทำอะไรได้ เพราะว่าเป็น
 ผู้ซึ่งอยู่ในฐานะร่วมกับรัฐบาล จึงได้ยึดอันตนใจอยู่จนบัดนี้ คือใน
 ครั้งหนึ่งหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งได้ลงภาพสถานที่ราชการ แห่งหนึ่งใน
 สมัยก่อนเมื่อราว ๆ ๒๐ ปีมาแล้ว แต่ก็ได้ลงภาพสถานที่แห่งเดียวกัน
 นั้นในเวลานี้ ซึ่งเป็นภาพเปรียบเทียบว่าในครั้งกระโน้นกับครั้งกระนั้นมิ
 ด้ภาพผิดกันอย่างไร พอในอันรุ่งขึ้นท่านเจ้าพนักงานการพิมพ์ ซึ่งใน

บคนโตหันหน้าไปแล้วโดยหนังสือพิมพ์รองของราชการ ได้มี
หนังสือไปเรียกรองให้หนังสือพิมพ์ชี้แจงว่าที่ตงภาพเช่นนั้น มีความมั่ง
หมายสถานใด.....

ประธานสภา กล่าวว่ ด้ไปด้ ขอให้พูดในเรื่องนี้
เท่านั้น

นายสันต เจริญรัฐ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าว
ว่ ที่เจ้าเจ้าเป็นค้ของยกตัวอย่างเช่นก็เพื่อจะชี้แจงให้เห็นว่าเป็น
อย่างไร เจ้าเจ้าขอประธานโอกาสชี้แจงอีกสักเล็กน้อย เพราะมัน
เกี่ยวกับตัวอย่างในเรื่องนี้ นึกเคียวเท่านั้น คือเจ้าพนักงานการพิมพ์
ว่มีความประสงค์อย่างไร ในการที่ตงภาพเปรียบเทียบเช่นนั้น เจ้าเจ้า
ได้ตรวจดูแล้วไม่ทราบว่เจ้าพนักงานการพิมพ์ ได้อาศัยบทกฎหมาย
ฉบับใดที่ให้หนังสือพิมพ์ชี้แจงเช่นนั้น ไม่มีเลย ถ้าแม้ว่าหนังสือ
พิมพ์ทำอะไรผิดก็ขอที่เจ้าพนักงานจะฟ้องร้องหรือตงโทษไป ตามค้
บทกฎหมาย แต่จะไปบอกว่ทำไมท่านทำอย่างนี้ ขอให้ชี้แจง น้
เป็นสิ่งที่เจ้าเจ้าไม่ได้คาดหมายเลย ในการที่เรวออกพระราชบัญญัติ
การพิมพ์ไปนั้น เพราะเวลานั้นเรวก้าตั้งอยู่ในระบอบประชาธิปไตย เจ้า
เจ้าจึงเมื่อได้ทราบเช่นนั้น สภาผู้แทนราษฎรเราให้อ่านากแก่หนังสือ
พิมพ์ที่ได้ออกกฎหมายไป เช่นนี้เห็นได้ว่บทกฎหมายของเราใน
โอกาสนั้นเป็นการเหมาะสมอยู่แล้ว แต่ทว่ในทางปฏิบัติการ เจ้า
พนักงานอาจจะรู้ทำไม่ถึงการ ไม่มีเรื่องรู้ราวของกิจการพอ หรือ

โทษปรับน้อยไป อาจจะกระทบกระเทือน ถึงตั้ง ซึ่งเป็นเสรีภาพของ
 หนังสือพิมพ์ก็ได้ ในเรื่องนั้นข้าพเจ้าทราบว่ารัฐบาลไม่รู้เรื่องด้วย
 เลย ท่านเจ้าพนักงานทำไปโดยลำพัง ที่นี้มาตั้งเรื่องการลงโทษหนังสือ
 พิมพ์ การลงโทษหนังสือพิมพ์ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์นั้น ใน
 เมื่อหนังสือพิมพ์ ทำผิดก็ต้องด้วยบทพระราชบัญญัติ รัฐบาล ลงโทษไป
 ก็ยอมเป็นการเหมาะสมแก่เหตุการณ์ ที่นี้การวินิจฉัยในการลงโทษ
 นั้น ข้าพเจ้าใคร่จะเรียนถามว่า หนังสือพิมพ์ทำผิดในเรื่องนี้ ท่าน
 เจ้าพนักงานเห็นว่าควรจะลงโทษมาก แต่เมื่อได้ลงโทษไปแล้ว ประ
 ชาชนที่ใคร่พบเห็นหนังสือพิมพ์เช่นนั้น พวกนี้บอกว่าเป็นเจ้าพนักงานใช้
 อำนาจเกินกว่าเหตุซึ่งเป็นเรื่องเล็กน้อยแต่ลงโทษมาก และข้าพเจ้า
 จะยกตัวอย่างให้เห็นเรื่องที่ใหญ่แต่ลงโทษน้อยก็มี หนังสือพิมพ์บาง
 ฉบับลงข่าวซึ่งประชาชนทั้งเมืองพูดกันว่า นิสิตมาตรา ๑๐๕ แล้ว
 แต่เจ้าพนักงานหาได้ลงโทษไม่ ใคร่จะได้ค้นผิดหลาย ๆ เรื่อง จนคน
 อ่านเห็นเป็นขบขันจึงได้ลงโทษหนังสือพิมพ์ นี่เป็นการเสียผล ของ
 รัฐบาล เพราะฉะนั้นจึงเห็นได้ว่าในการที่เจ้าพนักงานการพิมพ์ในยุค
 นี้ สมัยหนึ่งได้ปฏิบัติการตามกฎหมายนั้น รัฐบาลยอมไม่อาจจะ
 หาเจ้าพนักงานพิมพ์ ซึ่งรอบรู้ กิจการของหนังสือพิมพ์ หรือถึงพิมพ์มา
 บรรจุตำแหน่งได้เสมอไป บางทีก็เอาเจ้าพนักงานที่ไม่รู้เรื่องรู้อวด
 อะไรมาทำงานในตำแหน่งนั้น บางทีอาจจะทำให้รัฐบาลหกละเมิน
 ไปด้วยก็ได้ จึงเป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับรัฐบาลกับหนังสือพิมพ์ ถึง

เห็นว่า การที่จะมีสภาการพิมพ์ ขึ้นให้ มีอำนาจหน้าที่ให้ คำปรึกษาหา
 รือแก่เจ้าพนักงานการพิมพ์ ในอันที่จะคิดอ่าน ตั้ง โทษ หนึ่งต่อพิมพ์ ให้
 เหมาะสมกับ พฤติการณ์ คือเจ้าพนักงานการพิมพ์จะได้มองจากเง
 ของนักหนังสือพิมพ์จากบิตขเนตของหนังสือพิมพ์ การตั้งโทษนั้นก็เม
 ็นอันหวังว่าจะเหมาะสมกับเหตุการณ์ ยิ่งขึ้น ทั้งรัฐบาลจะได้ประโยชน์
 ทั้งหนังสือพิมพ์ ก็จะไม่ได้เสียประโยชน์มากมายนัก นี่เป็นความสำคัญที่
 ราชเจ้าสำนักสนธิร่างพระราชบัญญัตินี้ แต่จะได้ มีสภาการพิมพ์ ขึ้น
 ดสภาการพิมพ์นั้นจะได้มีอำนาจทราบทรมรรยาของหนังสือพิมพ์ว่า คำ
 ว่า คือธรรมอันนั้น มีขอบเขตเพียงไร รัฐบาลนั้นก็เห็นใจว่าพระราช
 บัญญัติการพิมพ์มาตรา ๘ นั้น คำว่าคือธรรมอันนี้กินความกว้างขวาง
 เพียงไรเจ้าพนักงานของรัฐบาลก็ไม่กล้าที่จะทำการอย่างหนึ่งอย่างใด
 โครมความลงไป เพราะรู้ ดีกว่าอยู่ในที่ของมหาสมุทรอันกว้างขวาง คือ
 ธรรมอันนี้ของประชาชนแต่ไหน ก็ยังไม่มื่ออะไรเป็นเครื่องวัด มีแต่
 ว่าตั้งโทษไป พอถึงศาลเจ้าพนักงานการพิมพ์ก็อาจจะแพ้หนังสือพิมพ์
 ก็ได้ ในทางที่เป็นคุณประโยชน์เจ้าพนักงานการพิมพ์อาจจะไม่กล้าตั้ง
 โทษหนังสือพิมพ์ ในเมื่อข้อความนั้นอาจจะทำให้ เด็ดมเดียวคือธรรมอัน
 นี้ของประชาชนโดยไม่มีอะไรเป็นเครื่องวัด แต่ในทางที่เป็นโทษแก่
 หนังสือพิมพ์ บางทีเจ้าพนักงานการพิมพ์ ครังครัดในศีลธรรมจรรยา
 เกินไป บางทีหนังสือพิมพ์ลงอะไรเด็กน้อยก็ตั้งเซนเซอร์ ไป หนังสือ
 พิมพ์ ก็อาจจะเสียประโยชน์ก็อาจจะเป็นได้ ในสมัยก่อนไปรับเจ้า

แม้ใจเหตอกินว่าข้าราชการ ของเราคงจะเคร่งครัดยิ่งขึ้นในเรื่องศีล
 จรรยาอันดีของประชาชน เพราะฉะนั้นโอกาสต่อไปรัฐบาลอาจจะได้
 เจ้าพนักงานการพิมพ์ ที่เคร่งครัดยิ่งขึ้นในเรื่องศีลจรรยาอันดีของประ
 ชาชน แม้เจ้าพนักงานจะไม่มี ความตั้งใจที่จะทำ แต่ด้วยความเคร่ง
 ครัดพันคุม ๆ ลงไป หนังสือพิมพ์ ก็อาจจะเสียประโยชน์ มีทางที่ได้
 และทางเสียอยู่ด้วยกันทั้งสองทางเช่นนั้น การที่ปลดอย มาตรา ๑๑ และ
 มาตรา ๑๕ โดยกว้างขวางได้ คงที่ปรากฏ อยู่เช่นนั้น ทำให้มาตรา ๑๑
 และมาตรา ๑๕ แห่ง พระราชบัญญัติ การพิมพ์ ชาติ ความ ศักดิ์สิทธิ์ไป
 บางทีหนังสือพิมพ์หรือสิ่งพิมพ์ประกาศข้อความอันน่ารังเกียจแก่มหา
 ชน แต่เจ้าพนักงานการพิมพ์ก็ไม่กล้าลงโทษหรือคุกเคื่อน หรือบาง
 ทีเขียนข้อความเล็กน้อย ก็กล่าวผิดศีลธรรมขึ้นมา ก็ทำให้หนังสือ
 พิมพ์ หรือ สิ่งพิมพ์นั้น เสีย ประโยชน์ เป็น การแน่นอน ที่เคยว่า
 เมื่อได้ ครอบงำมรรยาทของหนังสือพิมพ์ และปฏิบัติ การไป คำนนี้ แล้ว
 หนังสือพิมพ์และนักประพันธ์ทั้งหลายคงจะต้องเสียผลประโยชน์บ้างเล็กน้อย
 เพื่อประโยชน์ แก่ประเทศชาติ กล่าวคือว่าคงจะตั้งตัวอยู่ใน กรอบ
 มรรยาท ซึ่งสภาการพิมพ์จะได้ตราขึ้น คือห้ามใจไว้บ้าง ไม่ให้เขียน
 ข้อความซึ่งผิดค่อมมรรยาทนี้ คงรัฐบาลก็ได้ประโยชน์ หนังสือ
 พิมพ์ก็จะดูมาตรฐานอันดีขึ้น และประชาชนก็จะไม่ได้พบเห็นสิ่ง
 ซึ่งผิดกับศีลธรรม หรือสิ่งที่โหม่นน่าใจไปในทางเสื่อมเสีย ฉะเพาะ
 อย่างยิ่งในเวลานี้ เรากำลัง พยายาม นักหน้าที่จะบัญญัติ ของ ยุทธนาใน

อนาคตของ ประเทศชาติให้เป็นไปในทางที่ ดีงาม ถ้าเรามี บทมร-
 ยาท ของหนังสือพิมพ์ และสิ่งพิมพ์ ดังนี้แล้ว บางที ยุทธชน เหล่านี้
 ก็อาจ จะไม่โน้มน้าว ไปใน ทางที่ เด็ดมเด็ด ก็ได้ ข้าพเจ้า จึง เห็น ว่า
 ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ แม้จะก่อให้เกิดคุณประโยชน์แก่ทั้งรัฐ-
 ชาติ ประชาชน และหนังสือพิมพ์ ข้าพเจ้าจึงเห็น ว่าถ้า ชาติหนึ่งจะมี
 ความเห็นอกเห็นใจและร่วมมือกับท่านผู้เสนอ โดยยอมรับหลักการให้
 พระราชบัญญัตินั้นผ่านไปได้ ส่วนข้อความต่าง ๆ ในร่างพระราชบัญญัติ
 แม้แต่จะเล็กน้อย แต่ก็มี ข้อความสำคัญอยู่ ถ้าแม้ว่า รัฐชาติ
 ปรารถนาจะเข้าร่วมมือปรับปรุงอย่างไร ข้าพเจ้า ก็เชื่อมั่นว่าท่านผู้
 เสนอและผู้รับรองทั้ง ๒๒ คนนั้น คงจะไม่รักของ

น.ค. หดวงจ่างนาอาจอดดี ร.น. รัฐมนตรี วิชาการราชการแทน
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย กล่าว ว่า ก่อนอื่นข้าพเจ้าขอประ-
 ทานชี้แจงถึงข้อว่า ในเรื่องเสรีภาพของ หนังสือพิมพ์ จะมีเพียงใดนั้น
 ได้บัญญัติ อยู่ในรัฐธรรมนูญ ซึ่งข้าพเจ้า คิดว่าทุกคนคงจะไม่มี
 ใครคิดใจว่าที่รัฐธรรมนูญบัญญัติถึงเรื่องเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ ได้
 นั้นเป็นการแปลกเกินไป และเป็น การไม่เหมาะสม คือว่าทุกคนได้พอ
 ใจในรัฐธรรมนูญที่เราได้บัญญัติถึงเรื่องเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ ไว้
 แล้ว แต่ทว่ารัฐธรรมนูญมาตรานั้นก็ไว้ร่างขึ้นในระหว่างที่ฐานะของ
 ประเทศเราเป็นเช่นนี้ เพราะฉะนั้นจึงได้บัญญัติต่อไปว่า เสรีภาพของ
 หนังสือพิมพ์ จะมีเพียงใดนั้น ย่อมอยู่ใน ขอบเขตต์ ของ กฎหมาย คือ

หมายความว่าผู้ร่างรัฐธรรมนูญเองก็ได้ เห็นว่า ฐานะของประเทศสยามในขณะนั้นยังไม่เป็นการสมควร ที่จะให้ เสรีภาพของ หนังสือพิมพ์ โดยไม่มี ขอบเขตอันจำกัด เมื่อรัฐธรรมนูญได้ บัญญัติไว้ เช่นนั้น สภาฯ นี้ ก็มีอำนาจในการที่จะ พิจารณาร่างกฎหมายว่า เสรีภาพของ หนังสือพิมพ์ นั้นควรจะทำประการใด และสภาฯ นี้เองได้ผ่านพระราชบัญญัติการพิมพ์ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๖ ซึ่งพระราชบัญญัตินั้น สภาฯ นี้ก็ได้ ได้เถียงกันมากมาย และได้พยายามที่จะให้เกิดคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติทั้งสองฝ่าย คือทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายหนังสือพิมพ์ ข้าพเจ้าเองได้ มีส่วนร่วมเป็นกรรมการอยู่ด้วยผู้หนึ่งในการร่างพระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่ครั้ง รัฐบาลพระยามโนฯ และได้ พยายามทุกอย่างในการที่จะให้ เสรีภาพแก่หนังสือพิมพ์เท่าที่สมควรจะให้ ได้ สำหรับ ฐานะของประเทศ ในขณะนั้นได้ มีการ พิจารณากันเหมือนกัน ใน เรื่อง การที่เราควรจะมีทางอย่างไร ที่จะให้ หนังสือพิมพ์ ได้ รับ เสรีภาพและ ได้ รับ ความยุติธรรมมากยิ่งขึ้น ก็ได้ มีวิธีการหลายอย่าง เป็นต้นในเรื่องการที่จะร้องขอต่อศาลให้วินิจฉัย และประการอื่นๆ ได้ ในที่ ต่อกันจะเห็นว่าเรายังไม่ควรจะรีบให้ ไปถึงขั้นนั้น ก็ มีแต่เพียงว่า มีเครื่องประกัน เสรีภาพ ของหนังสือพิมพ์ ขั้นอีกขั้นหนึ่ง ได้แก่การตั้งกรรมการพิจารณาการอุทธรณ์ ดังที่ได้ ปรากฏใน พระราชบัญญัติการพิมพ์ ซึ่งสภาฯ นี้ได้ผ่านไปแล้ว เพราะฉะนั้นในการที่จะได้กล่าวข้อความอย่างใด คือไปนี้ ขอได้ โปรดเข้าใจว่า แม้แต่ตัว

ข้าพเจ้าเองที่ได้มาปรึกษาหารือหรือเวลานี้ที่ดำรงในหน้าที่กระทรวง
 มหาดไทย ไม่มีเจตนาที่จะบิดเบือนภาพของ หนังสือพิมพ์ โดยไม่จำเป็น
 คือหมายความว่าอยู่ในฐานะที่จะคงซึ่งว่าประโยชน์ของประเทศกับ
 ประโยชน์ ของหนังสือพิมพ์ นั้นทางไหนจะหนักกว่ากัน ก็ถือเอาทางนั้น
 และนโยบายของรัฐบาลในเรื่อง หนังสือพิมพ์ ในขณะนี้ มีประการใด
 ก็ได้ เคยตอบกระทู้ถามของสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรไปแล้ว โดย
 เฉพาะอย่างยิ่งก็ในเรื่องการเซ็นเซอร์ ว่าความจริงรัฐบาลไม่ได้มี
 ความประสงค์ ที่จะ เซ็นเซอร์ หนังสือพิมพ์เลย เพราะ การที่ทำเช่นนั้น
 ย่อมทำให้เกิดความลำบากด้วยกันทั้งสองฝ่าย คือทั้งฝ่ายรัฐบาลและ
 หนังสือพิมพ์ และนอกจากนั้นก็อาจจะเกิดผลร้ายแก่รัฐบาลได้ด้วย
 โดยเหตุที่ หนังสือพิมพ์ อาจจะ ถือว่า อยู่ใน ความควบคุม ของ รัฐบาล
 แล้ว อาจจะตั้งข้อความ ตั้งหนังสือใด ซึ่งหลงหูหลงตาเจ้าพนักงานไป
 ก็ได้ และในกรณีเช่นนั้นก็ไม่ควรรับผิดชอบ และการเซ็นเซอร์เป็น
 วิจารณ์ที่นำมาใช้เพราะแต่เดิมไม่มีการตั้งโทษเช่นนั้น การเซ็นเซอร์เป็น
 การตั้งโทษที่ลดลงมาอีกชั้นหนึ่ง กล่าวคือแต่เดิมเป็นการตั้งโทษที่รุนแรง
 โดยถอนใบอนุญาต หรือปิดโรงพิมพ์ตามกฎหมายเดิม การเซ็น
 เซอร์เป็นวิธีที่ผ่อนผันลงมาและได้นำมาใช้ ซึ่งข้าพเจ้าเองเห็นว่าเป็น
 วิจารณ์ที่ดีอยู่ทั้งที่ได้ เวียนมาแล้วว่ามีนโยบายอย่างไร และได้ ปฏิบัติ
 ไปอย่างไรในการตอบกระทู้ถาม แต่ทว่าโดยที่เกี่ยวเนื่องกับสมาชิกผู้
 หนังสือใดกล่าว ก็เห็นสมควรจะชี้แจงดังนี้ คือในเบื้องต้นที่สมาชิกผู้

หนึ่งได้กล่าวว่ารัฐบาลได้มีคำสั่งไปยัง โรงพิมพ์ ต่าง ๆ ห้ามลงเรื่อง
 นั้นเรื่องนี้เป็นต้น ในการที่กระทำเช่นนั้น รอได้ ไปรศเห็นความเจตนา
 ที่ของรัฐบาล โดยรัฐบาลได้เห็นแล้วว่าเรื่องต่างๆเหล่านั้นถ้าหนังสือพิมพ์
 ได้ลงไปแล้ว ย่อมเป็นการผิดคือ พระราชบัญญัติ การพิมพ์
 เพราะถ้าเรื่องเช่นนั้นกระทบถึงความสงบเรียบร้อย กระทบถึงนโยบายต่าง
 ประเทศ เพราะฉะนั้นจึงเห็นว่าเราทำงานกันด้วยการผ่อนผันซึ่งกันและ
 กัน ในการที่เราจะไม่บอกให้หนังสือพิมพ์ ซึ่งไม่ได้อยู่ในวงการบริหาร
 หารรัฐเรื่องอะไรก็แล้ว หนังสือพิมพ์ก็ย่อมไร้ความวิญญูญไปในทางซึ่ง
 ไม่รอบคอบ กล่าวคืออาจจะลงข้อความต่างๆเหล่านั้นลงไปก็ได้ กล่าว
 คือไม่เห็นว่าการกระทบถึงความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีหรือความ
 สัมพันธ์ระหว่างต่างประเทศอย่างใด เมื่อกระทำไปแล้ว รัฐบาลก็มี
 หน้าที่จะต้องดำเนินการ ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ ซึ่งในกรณี
 เช่นนั้นก็ได้แก่การลงโทษหนังสือพิมพ์ ซึ่งรัฐบาลไม่ได้ ประสงค์ที่
 จะทำนั้น เพราะฉะนั้น กรณีใด ที่รัฐบาลเห็นว่า เป็นของแน่ ๆ ที่ว่า
 ถ้าหนังสือพิมพ์ลงไปแล้วจะเป็นผิด เพราะฉะนั้นก็ได้มีการแจ้งให้
 หนังสือพิมพ์ต่างๆ ทราบ รอต้องว่าอย่าลงเลย และถ้าลงไปแล้วก็จะ
 มีความผิด ซึ่งเป็นการทำงานด้วยการ ประสานซึ่งกันและกัน ซึ่ง
 ข้าพเจ้าคิดว่าในหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยก็อยากจะทำเช่นนั้น คือ
 ไม่อยากจะมีเจตนาจับผิดหนังสือพิมพ์ โดยพยายามช่วยเท่าที่อำนาจ

จะช่วยเหลือได้ อีกประการหนึ่งการเซ็นเซอร์หนังสือพิมพ์ทำให้เป็น
 การหุ้มนหุ้มนิดๆ น้อยๆ ไม่ได้มีปรากฏหลักฐาน พยายามอยู่ทาง
 กระทรวงมหาดไทยเป็นอันมาก ว่าทางกระทรวงมหาดไทยได้พยายาม
 ที่จะผ่อนผันแก่ หนังสือพิมพ์เป็นอย่างดี เป็นคนในเรื่อง การคัดค้าน
 หรือเรียกมาว่ากล่าว เรียกเอาคำมันต่าง ๆ ซึ่งได้มีบันทึกไว้ในสมุด
 และข้าพเจ้าได้เตรียมมาแต่เมื่อคราวตอบกระทู้ แต่ไม่ได้ชี้ก ข้าพเจ้า
 ก็เลยไม่ตอบ เพราะฉะนั้นจึงเห็นได้ว่ารัฐบาลไม่อยากจะทำ และ
 ถึงได้ซึ่งสามารถจะช่วยเหลือได้แต่ก็พยายามช่วยเหลือ คือถ้าไม่
 เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี ของประชาชนแล้วก็ไม่
 อยากจะแตะต้อง และก็ได้กล่าวตั้งแต่ครั้งนั้นแล้วว่าอย่าจะเห็นใจรัฐ
 บาลว่าในการที่เราได้ปฏิบัติอยู่ทุกวันนี้ได้ เป็นการให้เสรีภาพแก่หนังสือ
 พิมพ์ไม่เป็นการน้อยกว่าประเทศที่เราเริ่มต้นอย่างประเทศเรา
 แล้วต่อมาพิจารณาในข้อที่ยอมรับกันว่าในขณะนั้นประเทศสยามยังหา
 สมควรที่จะให้เสรีภาพแก่หนังสือพิมพ์ โดยไม่มีขอบเขตใด ไม่ ก็การ
 ที่จะมาถึงในขั้นนั้นอาจจะเป็นอีกทีหนึ่งแต่แต่สภาพ จะวินิจฉัยว่าควร
 มีกฎหมายในเรื่องพระราชบัญญัติการพิมพ์หรือไม่ หรือควรจะให้
 พระราชบัญญัติการพิมพ์ ไปในทางใด เพราะฉะนั้นเราก็ยอมรับกันว่า
 ฐานะปัจจุบันนี้ เราควรจะมีพระราชบัญญัติรักษาประโยชน์ ส่วนใหญ่
 ของประเทศและให้เสรีภาพของหนังสือพิมพ์เท่าที่จะให้ ได้ ก็เมื่อพระ
 ราชบัญญัติการพิมพ์ ได้ผ่านไปด้วยความพิลึกพิลั่นของ สภาฯ น

และได้มีหน้าที่ต่าง ๆ บัญญัติอยู่ในพระราชบัญญัตินั้นแล้ว เพราะฉะนั้นถ้าพิจารณาพระราชบัญญัตินี้ว่าเมื่อออกไปแล้วจะได้ประโยชน์อย่างใดเพียงใดหรือไม่ ในเบื้องต้นข้าพเจ้าขอประทานเรียนว่า กระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่อง ความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนด้วย คือพระราชบัญญัติต่าง ๆ กระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่เป็นผู้รักษา พระราชบัญญัติการพิมพ์ก็ได้ระดมตั้งอำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยในข้อนี้จึงได้ให้อำนาจเจ้าพนักงานการพิมพ์ที่จะปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย แต่ในขณะเดียวกันก็ได้มีการให้อำนาจซึ่งหนึ่งต่อพิมพ์อาจจะมีการร้องขอคณะกรรมการได้ คณะกรรมการนี้เท่าที่บัญญัติในกฎหมายก็มีข้าราชการตุลาการมีเจ้าพนักงานของรัฐบ้างหนึ่งและข้าราชการนอกประจำการอีกบ้างหนึ่ง ซึ่งมีผู้แทนราษฎรรวมอยู่ด้วย ก็ย่อมจะให้ความมั่นคงได้แล้วเป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังมีมาตราต่าง ๆ รับรองเสรีภาพของหนังสือพิมพ์อีก คือมาตรา ๒๘ และ ๓๓ ดังนี้เป็นต้น ซึ่งมีบัญญัติว่า หนังสือพิมพ์จะร้องขอความยุติธรรม ได้ประการใดบ้าง ก็เมื่อเป็นเช่นนั้น โดยเฉพาะในหน้าที่กระทรวงมหาดไทย ในเมื่อพิจารณาประโยชน์ส่วนรวมของประเทศแล้วก็เห็นว่ามี ข้อร้องใจอยู่ในมาตรา ๓ คือในวรรคท้ายที่ว่า ให้กรรมการมี ๘ นาย มีอำนาจและหน้าที่ให้คำปรึกษาหารือแก่เจ้าพนักงาน การพิมพ์ ในกรณี ที่เกี่ยวข้องกับการลงโทษความบกพร่องของพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ นั้นเรื่อง

เป็นเช่นนี้ ว่าพระราชบัญญัติการพิมพ์มีหลักการเห็นอยู่ว่าขณะนี้ยัง
 หาสมควรที่จะปล่อยให้หนังสือพิมพ์แสดงเสรีภาพโดยเต็มที่ไม่มีขอบ
 เขตประการใดไม่ เพราะฉะนั้นจึงได้มีเจ้าพนักงานการพิมพ์ขึ้น
 เจ้าพนักงานการพิมพ์นี้จะคงปฏิบัติติดต่อกับ รัฐมนตรีมหาดไทย
 เสมอในเรื่อง ความสงบเรียบร้อย และศีลธรรม อันดีของ ประชาชน
 รวมความว่าเจ้าพนักงานการพิมพ์จะคงมีนโยบายต่าง ๆ ตลอดจน
 กระทั่งความดีในทางราชการว่ามีประการใดบ้าง การเคลื่อนไหว
 ของบุคคลที่จะก่อความไม่สงบต่อบ้านเมือง เจ้าพนักงานการพิมพ์จะ
 ต้องรู้ เท่าที่เห็นว่า ไม่เสียหายต่อราชการและเท่าที่เห็นว่าเป็น การ
 สมควร และกระทรวงมหาดไทยก็มีระเบียบในการที่จะติดต่อบริการ
 งานกับเจ้าพนักงานการพิมพ์แล้ว เหตุฉะนั้นหลักการ ในการที่จะตั้ง
 คณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อจะให้คำปรึกษาหารือ ซึ่งผลของ
 พระราชบัญญัตินี้ดูไม่สู้จะมีมากมายนักก็คิด แต่เห็นว่าย่อมจะไม่ทำลาย
 หลักการอันใหญ่ในเรื่องซึ่งเห็นว่ากระทรวงมหาดไทยควรจะรักษาได้
 ซึ่งความสงบเรียบร้อยของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งก็คือว่าได้
 มีการตั้งโทษหนังสือพิมพ์ประการใด และในฐานะที่มีคณะกรรมการขึ้น
 เช่นนี้ กระทรวงมหาดไทยย่อมถือว่าโดยทางศีลธรรมแล้วจะต้อง
 ปรึกษาหารือต่อคณะกรรมการนี้ตามสมควร ซึ่งความจริงเป็นกรรม
 การที่ปรึกษา อาจจะปรึกษาก็ได้หรือไม่ปรึกษาก็ได้ แต่ในทางศีล
 ธรรมแล้วก็ควรจะต้องปรึกษา และเมื่อมีการปรึกษาแล้วกระทรวง

มหาดไทยก็จำเป็นจะต้อง แดง โดยละเอียดว่าใน เรื่องเช่นนี้กระทรวง
 มหาดไทยมีหลักฐานการสืบสวน หรือมีนโยบายประการใดบ้าง เมื่อ
 เช่นนั้นแล้วความดีในทางราชการ และ ของแผ่นดิน ก็ย่อมเป็น ความ
 ดีอยู่ไม่ได้ เมื่อเช่นนี้ก็เป็นกรไปทำลายหลักการในเรื่องที่จะให้กระ-
 ทรองมหาดไทยรักษาความสงบเรียบร้อย ได้ โดยเร็ว และใกล้ชิด สืบค้น
 ด้วยความประสงค์ เหตุผลที่ชัดชัดของในข้อต่อไปก็คือว่า การที่จะมี
 สภาการพิมพ์ ให้การปรึกษาเช่นนี้ก็ย่อมเป็นธรรมดา อยู่เองซึ่งของทุก
 อย่างเมื่อมีคุณก็จะมีโทษ สภาการพิมพ์นั้นอาจจะได้ มีคุณสืบด้วย
 ความตั้งใจของผู้ร่างก็ได้ หรืออาจจะก่อให้เกิดโทษขึ้นก็ได้ กล่าว
 คือ เปรียบเหมือนเป็นมีด ๒ คน ในการใช้ ถ้าใช้ คัด อาจจะเป็ประโยชน์
 ถ้าใช้ ไม่คัดก็อาจจะเป็โทษก็ได้ เพราะฉะนั้นจึงเห็นว่าการ
 กระทำเช่นนั้น ถ้าไม่ได้ ผลสืบด้วย ความตั้งใจ ก็อาจจะไปทำลายล้าง
 เสรีภาพของหนังสือพิมพ์ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ นอกจาก
 นั้นเหตุผลอีกข้อหนึ่ง พระราชบัญญัติการพิมพ์ที่ได้ผ่านไปด้วยความ
 รอบคอบนั้น ได้ มีเครื่องประกัน เสรีภาพของ หนังสือพิมพ์อยู่ แล้วทั้ง
 ข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ในมาตรา ๒๘ และ ๓๓ เป็นต้น เพราะฉะนั้นข้าพเจ้า
 จึงเห็นว่าไม่จำเป็นจะต้องมีวิธีการดังที่กล่าวไว้ นี้ โดยที่กระทรวงมหาด-
 ไทยเห็นว่าอาจจะเป็นการทำลาย คือไม่ให้ประโยชน์สืบถึงความตั้งใจ
 ที่ชัดชัดไปของสมาชิกก็มีอยู่ว่าเจ้าพนักงานการพิมพ์อาจจะใช้อำนาจ
 ในทางที่ไม่ถูกต้อง ก็ได้ แต่ทว่าเรื่องเช่นนั้น หาได้ เป็นหลักการใน

กฎหมายไม่ คือเกี่ยวกับระเบียบวิธีปฏิบัติราชการเป็นใหญ่ กระทรวงมหาดไทยก็ได้กล่าวแล้วว่า ในการ เช่นเซอร์ ถึงแม้ว่า อำนาจในกฎหมายอาจจะเป็นของเจ้าพนักงานการพิมพ์ก็ แต่กระทรวงมหาดไทยก็ไม่พร้อมที่จะให้อำนาจนั้นอยู่กับเจ้าพนักงานการพิมพ์ โดยเด็ดขาด กล่าวคือในการ ที่จะ มีการ เช่นเซอร์ แล้ว กระทรวงมหาดไทยได้วางระเบียบไว้ ให้เจ้าพนักงานการพิมพ์เสนอ เรื่อง ขึ้นมาให้รัฐมนตรี ได้พิจารณาเห็นชอบด้วยตามสมควร เพราะฉะนั้นเจ้าพนักงานการพิมพ์ จะดำเนินการไปโดยพลการที่เดียนั้นหาเป็นความจริงไม่ นอกจากนี้ถ้ากระทรวงมหาดไทยเห็นว่าควรจะมีระเบียบการภายในวางไว้เพื่อให้ ความ สะดวก แก่หนังสือพิมพ์ก็ไม่ใช่ การ รั้งช่อง ในการ วินิจฉัยข้อ ค้าง ๆ เหล่านี้ นอกจากนี้ยังมีข้อหนึ่งซึ่งควรจะต้องพิจารณาเสนอ ก็คือว่าเจ้าพนักงานการพิมพ์นั้นได้แก่เจ้าหลวงประจำจังหวัด บางทีผู้ ร้างอาจไม่ได้คำนึงถึงว่าในจังหวัด ค้าง ๆ เราก็ได้ มีสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ อยู่ด้วย ในมาตรา ๓ นั้นหาได้มีสภาพการพิมพ์อยู่ทุกจังหวัดไม่ คือมุ่ง ประโยชน์ ทางกรุงเทพ ฯ เป็นส่วนใหญ่ เพราะฉะนั้นก็ไม่ชอบด้วย ความยุติธรรม เมื่อทางนี้มิได้หนักใด ในกรณีเช่นเดียวกันทางจังหวักก็ควรจะมีได้ด้วย แต่ถ้าแม้ว่าจะให้ มีสภาพการพิมพ์ ในทุกจังหวัด แล้วก็เห็นว่าเป็นการใหญ่ และเป็นการนำมาซึ่งความเดือดร้อนโดยไม่ จำเป็น นี่เป็นเหตุผลสนับสนุน แต่กระทรวงมหาดไทยไม่รั้งช่องในการ ที่จะให้ มีสภาพการพิมพ์ และ พิจารณา วินิจฉัยมรรยาท ของหนังสือ

พิมพ์ วิจัยย่อยเขตต์ของหนังสือพิมพ์ว่าควรจะมีเพียงไร หรือ
 ที่จะได้วิจัยว่าคิดธรรมเนียมอันมีขอบเขตต์เพียงไร ส่วนความสงบ
 เรียบร้อยนั้นได้ มีอยู่ แล้วในพระราชบัญญัติ การพิมพ์ ๒๕๕๑ เป็น
 ประโยชน์แกหนังสือพิมพ์ ในการที่จะไม่ไปกระทำดังที่เป็นความผิดจน
 และเป็นประโยชน์ แก่เจ้าพนักงาน การพิมพ์ ที่จะได้วิจัย ว่าดังใด
 เป็นการละเมิดต่อกิจธรรมเนียมอันดีของประชาชนหรือไม่แก่ไหน และด้วย
 ผลของมาตรา ๕ และมาตรา ๕ นั้นเองยังทำให้ ความจำเป็นในการที่จะ
 มีคณะกรรมการนั้นหมดไป เพราะเหตุว่าเมื่อใดก็ตามบทบัญญัติว่าด้วย
 มรรยาทและระเบียบ ลง ไปว่าอะไรเป็น กิจธรรมเนียมอันดีหรือไม่ แล้วเจ้า
 พนักงานการพิมพ์ก็ยอมปฏิบัติไปตามมรรยาทเหล่านั้น และเจ้าพนักงาน
 การพิมพ์ย่อมจะเคร่งครัดตามบทบัญญัติอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นเมื่อ
 กล่าวโดยสรุปแล้วกระทรวงมหาดไทยมีความรับผิดชอบอยู่ตามที่กล่าวมา
 แล้วคือมาตรา ๓ นั้นเอง และมาตรา ๕ มาตรา ๕ นั้นก็ยอมแล้วแต่สภาพ
 จะพิจารณาเห็นสมควรประการใด รัฐบาลไม่มีความรับผิดชอบ

ขุนพิเคราะห์คดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดสุรินทร์ กล่าวไว้ว่า ในร่าง
 พระราชบัญญัติการพิมพ์ นั้นข้าพเจ้าได้ เคยคำนามาเมื่อมีกฏาณนี้ คือ
 ข้าพเจ้าเคยคำนานนี้ไม่ใช่อาศัยเหตุผลอื่นๆ อาศัยเหตุผลในรัฐธรรม
 นูญนั่นเอง บอกว่าจะเปิดสิทธิและเสรีภาพในการพูด การเขียน การ
 โฆษณา กับการอาชีพหนังสือพิมพ์ นั้นถ้าหากความก็ได้ ๒ ทาง คือ
 พวกที่ประกอบหนังสือพิมพ์นั้นยอมอาศัยเป็นอาชีพของตัว ถ้าเช่น-

เซอร์บ็อยล์แล้ว คนในโรงพิมพ์คง ๒๐๐ คน ต้องเคียดกร้อน หมก
 ตะไคร้เช่นเซอร์ ๆ ที่มักจะคงตภาฯ ซึ่งวินิจฉัยว่าสิ่งใด ควรห้ามไม่
 ควรห้าม ข้าพเจ้าก็เห็นว่าดีเหมือนกัน แต่กระทรวงมหาดไทยเห็นว่า
 ความลับอาจจะเปิดไม่ได้ ถ้าเมื่อเปิดแล้วความลับคงไม่มีในโลก ถ้า
 ท่านไม่ได้ ใจเจ้าพนักงานการพิมพ์ ซึ่งท่านจัดตั้งขึ้นเองแล้ว ที่ขณะ
 รัฐมนตรีทั้งหมกอาจจะไม่ไว้ใจเหมือนกัน เพราะรัฐมนตรีคนนั้นอาจจะ
 ไปเปิดทางนั้นก็ได้ หรือรัฐมนตรีคนนั้นอาจจะไปเปิดทางนี้ก็ได้ ถ้า
 ท่านไม่เชื่อเจ้าพนักงาน ของท่าน เองแล้ว ท่านจะตั้ง ไปใครในโลกนี้
 ไม่ได้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าสิทธิของเขาในการที่จะเขียน จะพูด
 จะโฆษณาอันเขาไม่ได้เต็มทีอย่างหนึ่ง ก็พูดไม่ได้ด้วยเหตุใด ๆ พูด
 ไม่ได้ด้วยเหตุว่า พระราชบัญญัติการพิมพ์ ได้ ห้ามเดียนิด ๆ หน่อย ๆ
 ก็ห้ามเสียที่จริงกฎหมายอาญาได้ ห้ามเกณฑ์ ใหญ่อยู่ แล้ว ประมาท
 กัม อย่างนั้นถ้าเมื่อมีลักษณะความผิดเกิดขึ้นถ้าเอาคดี ให้พิมพ์ ไม่
 ได้ ผู้พิมพ์คงมีความผิด หรือ ประกาศขยง ดังเดิม กัมอยู่แล้ว
 มาตรา ๒๕ ถ้าจะทำให้ราชฎรกระต้างกระเดื่อง ลักษณะความผิด
 มาตรา ๒๖ บัญญัติเอาไว้ กฎหมายอาญานี้ ยังจะไปชอยส่วน
 เด็กส่วนน้อยลงไปอีก จนหนังสือพิมพ์คงอยู่ไม่ได้ ด้วยเหตุ
 ฉะนั้นเหตุข้าพเจ้าเห็นว่า ควรจะรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้
 ไว้พิจารณา

ขุนราชดิษฐ์คุณเวทย์ ผู้แทนราษฎร จังหวัดหนองคาย กล่าว
 ว่า เมื่อข้าพเจ้าได้ฟังรัฐบาลแถลงแล้ว รู้สึกหัวใจหายประการ

ชั้นคนรัฐบาลแสดงว่าในเรื่องเสรีภาพนั้นเรามีรัฐธรรมนูญใช้ได้แต่
 บังได้แต่ แต่ว่าเมื่อฟังไปแต่ก็กลับบอกว่าการที่จะให้เสรีภาพดังนี้
 ไม่ได้ เพราะว่ามีเหตุการณ์เฉพาะหน้าเกิดขึ้น เพราะฉะนั้นเมื่อฟัง
 มาตอนนั้นแล้ว ทำให้เห็นได้ว่าเราจะทำการอันใดเป็นการนอกเหนือ
 รัฐธรรมนูญไปละกระมัง การปกครองตามแบบอย่างที่เราใช้อยู่
 เรามีกฎหมายเป็นบรรทัดฐาน เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าหนังสือพิมพ์ใช้
 เสรีภาพนอกเขตที่กฎหมายบัญญัติหรือห้ามไว้แล้ว ก็ไม่มีปัญหา
 อะไร ความผิดนั้นก็ตกแก่เขาเอง รัฐบาลก็มีทางที่จะจัดการบังคับ
 ได้ตามกฎหมายนั้นๆ เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้วจะไม่ใช่ความคิดความงาม
 แก่รัฐบาลในระบอบของเราหรือ จริงอยู่รัฐบาลบอกว่าถึงหากว่า
 เราจะมีกฎหมายบังคับได้ แต่ว่าถ้ากิจการอันนั้นหรือว่ากรณีนั้นได้
 เผยแพร่ออกไปเสียแล้ว เราไม่อาจจะระงับกิจการอันนั้นได้ทันที
 คือเราจะแก้ความนั้นไม่ได้ เพราะหนังสือพิมพ์ได้แพร่หลายไปแล้ว เช่น
 * ข้าราชการก็คิดว่าเรามีวิธีการที่จะแก้ โดยเรามีกองการโฆษณาได้ ก็
 เมื่อรัฐบาลมีเครื่องมือได้เช่นนั้นแล้ว และมีอำนาจที่จะรับหรือเก็บ
 หนังสืออันใดเช่นนั้นแล้ว ทำไมเราไม่ปฏิบัติอย่างนั้น ถ้าหากว่ารัฐบาล
 จะได้มองดูแก่นของเหตุการณ์ที่ผู้เสนอได้เสนอขึ้นมาแล้ว จะเห็นว่า
 การที่ผู้เสนอได้เสนอนั้น ก็หวังที่จะช่วยให้รัฐบาลพ้นจากการดำเนิน
 ติเคียน และทั้งเพื่อประโยชน์แก่ผู้ที่จะอ่านหนังสือพิมพ์นั้นด้วย โดย

เหตุใด ก็โดยเหตุที่ว่าผู้เสนอใต้อ่างหลักไว้ว่า ให้มีสภาการพิมพ์
 ขึ้น เท่าที่รัฐบาลปฏิบัติอยู่แต่ในบังคับทำไปด้วยคน ๆ เดียว ความ
 คิดเห็นของบุคคลคนเดียวนั้น ย่อมจะได้ผิดหรือไม่ดีกว่าที่จะทำไป
 ด้วย ความคิดเห็น ของบุคคล หลายคนนั้น ท่านก็ย่อม จะทราบอยู่แล้ว
 แน่แน่นอน ถ้าหากว่าเราจะมีสภาการพิมพ์ ขึ้นอย่างผู้เสนอกฎมา แล้ว
 ถ้าแม้ว่าหนังสือพิมพ์จะถูกงดโทษตามสถานนั้นแล้ว รัฐบาลก็จะไม่ถูก
 คำหนักใจเขิน อันนี้ก็พึงเห็นได้ว่าเป็น ประโยชน์แก่รัฐบาลอยู่มาก
 เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว ข้าพเจ้าเห็นว่าน่าที่รัฐบาลจะไม่คิดใจในร่าง
 พระราชบัญญัตินี้ ควรที่จะรับหลักการ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่า
 ควรที่จะรับหลักการไว้

นายเตียง ไชยกุล ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุตรดิตถ์ กล่าว
 ว่า ความมุ่งหมายหรือหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ มีอยู่ว่า
 เพื่อจะตั้งสภาการพิมพ์ และส่วนความมุ่งหมายของสภาการพิมพ์ ถ้า
 จะอ่านในข้อบทตั้งแต่มาตรา ๓ ถึงมาตรา ๖ ก็จะฉะฉาน ในทันที
 จะสรุปความถึงความมุ่งหมายของสภาการพิมพ์มีว่า เพื่อจะให้การ
 บังคับหนังสือพิมพ์ นั้นเป็นไปในทางที่จะยุติธรรมยิ่งขึ้น เพื่อให้
 ความก้าวหน้ามีแก่ในหนังสือพิมพ์พร้อมทั้งในขณะเดียวกันแก่ประเทศ
 ด้วย ตามที่ท่านเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แถลงต่อสภา เมื่อ
 ข้าพเจ้าเห็นด้วยทั้งหมดในเรื่องหลักการและระเบียบ แต่เท่าที่ปรากฏ
 ในพฤกษการณืเราจะเห็นได้ว่า หลักการเป็นดีไม่แฉก แต่ว่าทาง

ปฏิบัติเป็นขอติกาธิ ซึ่งสิ่งนั้นสิ่งซึ่งรัฐจรรยาเราไม่พึงประสงค์
 ผลต่ำคณียหรือดีอย่างต่ำคณียซึ่งข้าพเจ้าจะต่างก็จะเป็น การ กระทบ
 กระเทือนมากเกินไป ข้าพเจ้าไม่ได้เคยในข้อที่ว่าเราควรควบคุม
 เราควรจะมีวิธีไม่ให้การลงข่าวในหนังสือพิมพ์นั้นเป็นการกระทบ
 กระเทือนคือการ ภายนอกหรือนโยบายอันต่ำคณียของรัฐบาล แต่จำ
 หัดกันเอง เจ้าหน้าที่ได้ ก็เป็น เครื่องมือปฏิบัติที่ใหม่ยิ่งขึ้นไป
 ทางที่จะยกเอาประโยชน์ส่วนตัวขึ้นเหนือประโยชน์ทั่วไป และด้วย
 เหตุนี้พระราชบัญญัติฉบับนี้จะบังคับการอันนี้จะบังเกิดขึ้น ข้าพ
 เจ้าจะกล่าวเพียงเท่านี้ และขอได้โปรดพิจารณาอีกใหม่ว่า ร่าง
 พระราชบัญญัติอันนี้จะทำความยุติธรรมให้แก่หนังสือพิมพ์ และใน
 ขณะเดียวกันให้ประโยชน์แก่รัฐบาลด้วย ข้าพเจ้าจะยกผลต่ำจะมี
 ผลเป็นอย่างใด ถ้าหากว่าให้หนังสือพิมพ์วิจารณ์งานของรัฐบาล
 ซอกไป นั้นแหละแสดงถึงความสุจริตของคน และแทนที่เขาคจะเข้าใจ
 ว่ารัฐบาลมีปากมีมือมีอันก็ออก ขอแสดงเท่านั้น

หลวง นรินทร์ประสาทรเวช ผู้แทนราษฎร จังหวัด จันทบุรี
 กล่าวไว้ ตามที่ได้มีสมาชิกเสนอพระราชบัญญัติฉบับนี้ ข้าพเจ้า
 เห็นว่าเป็นการสมควรที่สภาฯ นี้จะรับไว้ พิจารณาต่อไป เพราะเหตุ
 ว่าเท่าที่ข้าพเจ้าสังเกต และหวังว่าสมาชิกทั่วไปคงจะสังเกตดังนี้
 คือเวลานี้ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเขาสิทธิของหนังสือพิมพ์นั้นได้เสื่อมไปจาก
 ภายก่อน ๆ นั้นมาก การที่หนังสือพิมพ์เสื่อมเอกลัทธิไปเช่นนั้น จึง

กระทำให้มีราคาแตกต่างกันไปไม่ได้หยุดหย่อน อีกประการหนึ่งตาม
 วิชาทางจิตศึกษาก็ว่า มนุษย์หากว่ามีการคิดรอนตีตรามากเกินไป
 แล้วก็จะยอมจะหาของทางที่ผิดเถียง ดังเช่นอเมริกาเราได้ มีพระราช
 บัญญัติห้ามไม่ให้เสพยา แต่ก็ได้มีผู้นำสุราเถื่อนมาจนปราบปราม
 ไม่ไหว อีกประการหนึ่งข้าพเจ้าได้ทราบจากหนังสือพิมพ์ต่างประเทศ
 ว่าหนังสือพิมพ์เมืองไทยเวลานี้คล้ายถูกฆ่ามานานบ้างได้ เพราะฉะนั้นถ้า
 มีพระราชบัญญัติออกแล้วก็จะเป็นการยุติธรรมด้วยกันทั้งสองฝ่าย
 ข้าพเจ้าจึงเห็นด้วย

ค. ยู่เกียง ทองดงยา ผู้แทนราษฎรจังหวัดกาญจนบุรี กล่าว
 ว่า ข้าพเจ้าคิดว่าเพียงแต่ร่างพระราชบัญญัติในชั้นแรกนั้น เรา
 จะพิจารณาแต่เพียงว่าจะรับหลักการนี้ได้ ก็เราจะมีสภาการพิมพ์
 แล้วหรือยัง โดยเหตุผลที่ดีมาชิกและผู้สนับสนุนได้กล่าว มาแล้วว่า
 เราควรจะต้องสนับสนุนและส่งเสริมหนังสือพิมพ์ ซึ่งเป็นบ่อเกิดของความเจริญ
 แก่ประเทศ และเพื่อที่ สภาการพิมพ์ จะได้รวบรวมรพยาทเป็นศีลธรรม
 เป็นแนวสำหรับนักหนังสือพิมพ์ต่อไป ถ้าหากว่าเราจะพิจารณาคับท
 กัน เราก็จะพูดกันไม่มีที่สิ้นสุด และเราได้มีสภาหลายสภาแล้วที่จะ
 ส่งเสริมการนี้ๆ ให้ดีขึ้น เช่นอย่างราชบัณฑิตยสภา สำหรับที่จะ
 ส่งเสริมวรรณกรรม และศิลปกรรม และสภาการแพทย์ สำหรับส่ง
 เสริมในการแพทย์ ก็เหตุไฉนถ้าเราจะตั้งสภาการพิมพ์ ที่จะส่งเสริม
 งานหนังสือพิมพ์ไม่ได้โดยวิธีตั้งสภา และโดยมีกรรมการที่ทรง

คุณอุทมิและผู้แทนของกระทรวงต่าง ๆ ไปรวมพิจารณาตราเป็นบท
ระเบียบสำหรับผู้ที่จะประพันธ์ โฆษณาต่อไป โดยฉะเพาะถ้าเราจะ
พิจารณาคำฉบับนี้ไม่ได้ อย่างในมาตรา ๗ ที่ว่า ให้มีสภาการ
พิมพ์ประกอบด้วย กรรมการผู้ทรงคุณอุทมิ ไม่ปรากฏว่าใครตั้งผู้
ทรงคุณอุทมิทั้ง ๕ นายนั้น และการกำเนิดของกรรมการแต่จัดการอื่น
ชายก็ไม่มี เพราะฉะนั้นเราควรจะต้องพิจารณาเพราะเหตุนี้การว่า
เราควรจะต้องสภาการพิมพ์หรือยังเท่านั้น

หอดงวรมติปรีชา ผู้แทนราษฎร จังหวัด สกลนคร กล่าว ว่า
ข้าพเจ้าเข้าใจว่าทุกฝ่าย คือว่าราษฎรก็ดี หรือรัฐบาลก็ดี ก็ย่อมมี
ความประสงค์ คือบ้านเมืองด้วยกันทั้งนั้น ข้อสำคัญในเรื่องนี้ก็คือ
เหมือนรัฐบาลไม่ตั้งจะจัดอะไรมากนัก คือมีความประสงค์เพียง
ว่า มีความประสงค์ร่วมกันที่จะทราบทรมรยาทของหนังสือพิมพ์ และ
มีข้อความที่จะทราบข้อความให้ทราบว่าจะไรผิดคิดธรรมเนียมของประ
ชาชน เพราะเหตุว่าคำว่า อาจเป็นภัยแก่บ้านเมืองก็ดี หรืออาจผิด
คิดธรรมเนียมของประชาชนก็ดี เป็นคำที่กว้างขวาง เหลือเกิน เพราะ
ฉะนั้นถ้าจะตั้งจะทราบข้อความเหล่านี้ให้ชัดเจนให้ทราบกันทั่วๆ
ไป ทั้งราษฎรและหนังสือพิมพ์ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการ หนังสือ
พิมพ์นั้นด้วย ความมุ่งหมายของรัฐบาล และผู้ตั้งนั้นก็เหมือนจะเข้า
รอยเคียงกันได้แล้ว หลักการของข้าพเจ้ามีอย่างกว้าง ๆ ก็คือว่า
เพื่อตั้งเตรียมงานการ ประพันธ์ ให้ชัดเจน ทั้งที่เกี่ยวข้องกับพิมพ์และ

หนังสือพิมพ์ เพราะฉะนั้นรัฐบาลมีความข้องใจอยากจะคิดอะไรก็ดู
เหมือนจะไม่ขัดข้อง มีสิทธิที่จะแปรญัตติ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็น
ว่ารัฐบาลคงไม่ขัดข้องในการที่สภาฯ จะรับหลักการ

น.ต. หลวงชำระนาถสวัสดิ์ ร.น. รัฐมนตรี กล่าวต่อ คือว่า
ในการที่จะแปรญัตติประการใดนั้นก็เผชิญไปเป็นหลักการอยู่ด้วย ใน
ร่างพระราชบัญญัตินี้ ข้าพเจ้า ก็ว่ามีหลักการ อยู่ ๒ ข้อ คือ ใน
มาตรา ๒ และมาตรา ๔ คือว่าในการแปรญัตติซึ่งจะรับหลักการไป
แต่ก็แปรญัตติไม่ได้ เว้นไว้แต่เจ้าของร่างจะไม่ถือว่าเป็นหลักการ
ซึ่งจะได้ แปรในการคิดถ้อยคำอีก และข้าพเจ้า ขออธิบายต่อไป
คือในการที่สมาชิกหนึ่งกล่าวไว้ใน คำกล่าวของข้าพเจ้าได้ชัดกันใน
ครั้งนั้น ข้าพเจ้าเองก็ได้นั่งพิจารณาอยู่เป็นนานก็ไม่เห็นว่าคอนไหนจะ
เป็นการชัดกัน คือในตอนแรกข้าพเจ้าได้กล่าวถึงหลักการรัฐธรรมนูญ
จริง ว่ารัฐธรรมนูญได้ให้สิทธิและเสรีภาพปามไคนั้น รัฐธรรมนูญ
ก็ได้วางบัญญัติไว้ว่าภายในขอบเขตแห่ง กฎหมาย และเมื่อเป็น
เช่นนั้นเราก็ได้มีกฎหมายคือพระราชบัญญัติการพิมพ์ขึ้น และได้มี
พระราชบัญญัติการพิมพ์ขึ้น เมื่อ ใดมีการผิดต่อพระราชบัญญัติการ
พิมพ์ เมื่อนั้น ก็ต้อง มีการปฏิบัติให้เป็นไป ตาม พระราชบัญญัติ นั้น
เพราะฉะนั้น ก็ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือว่า ขัดคือ ข้อความ ที่ข้าพเจ้า
กล่าวอย่างใดไม่ ข้าพเจ้าไม่ใช่ปฏิเสธร่างพระราชบัญญัติคนทั้งนั้น คือ
หมายความว่า เห็นว่าในเมื่อสมัยนี้ของรัฐธรรมนูญก็ดี และความมุ่ง

หมายรอง พระราชบัญญัติการพิมพ์ก็ดี ได้มอบอำนาจหน้าที่ในการ
 ที่จรรักษาความสงบเรียบร้อย และศีลธรรมอันดีไว้ ให้กับกระทรวง
 มหาดไทย และในร่างพระราชบัญญัตินั้นเองในการที่จะมอบให้ไว้ก็
 ควรจะได้มีเครื่องมือ คือมีเจ้าพนักงานการพิมพ์ เจ้าพนักงานการ
 พิมพ์ เจ้าพนักงานได้กล่าวแล้วว่า เราจะวางระเบียบให้เป็นการรัดกุม
 อย่างใดก็ได้ เมื่อเป็นเช่นนั้นก็ควรจะให้ เป็นไปตามความมุ่งหมาย
 ของพระราชบัญญัติ คือรักษาประโยชน์อันรวมไว้ และเจ้าพนักงาน
 งานการพิมพ์ และโดยฉะเพาะอย่างยิ่ง คือกระทรวงมหาดไทยได้รัก
 ษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการพิมพ์นั้นได้ โดยทันทีทั้งนี้ การ
 ที่มีคนมาชักอีกผู้หนึ่งกล่าวว่า ก็เมื่อเราไม่ได้ใจเจ้าพนักงานการพิมพ์
 แล้วเราก็กไม่ได้ใจบุคคลอื่นใดที่เป็นเจ้าพนักงาน เพราะเป็นพนักงาน
 ของรัฐบาล เจ้าพนักงานได้กล่าวเช่นนั้นไม่ นอกจากนั้นเรายังได้
 กล่าวต่อไปว่า ความดีนั้นย่อมได้รับทราบเป็นครั้งคราวเท่าที่สมควร
 จะให้ คือมีเขตต์ เช่นนั้นย่อมจะทำให้ผลของการปฏิบัติเป็นไปไม่ได้
 สัมตามความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการพิมพ์ประการหนึ่ง และ
 อีกประการหนึ่งในการที่แสดงให้ สภาการพิมพ์นั้นเห็นออกเห็นใจว่าเป็น
 ไปอย่างไรก็ต้องเอาเรื่องซึ่งเป็นความดีในราชการมากล่าว เมื่อ
 เป็นเช่นนั้นก็อาจจะเป็นการเสียผลของแผ่นดินได้ และเจ้าพนักงานได้
 กล่าวไว้ในเรื่องเช่นนั้นอาจจะเบนคุณหรือโทษก็ได้ ในการอภิปราย
 ของสมาชิกผู้หนึ่งก็ได้รับรองอยู่แต่ดี คือเรามีสภาการพิมพ์แล้วถ้าเรา

ไร ไม่ได้คิดแล้ว ก็อาจจะมีโทษ ก็ได้ และถ้ารัฐบาล เห็นว่ารัฐบาล
 ไม่ควรรับผิดชอบอย่างไร เดรัภาพของหนังสือพิมพ์ อาจจะถูกจำกัด
 ลงไปอีกก็มากได้ อย่างนี้เป็นต้น เพราะฉะนั้นจึงได้มีความเห็นว่าถ้า
 ไม่ได้ว่าเป็นหลักการแล้วขอคิดในมาตรา ๓ บรรทัดท้าย คือว่า มีอำนาจ
 และหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่เจ้าพนักงานการพิมพ์ ไปจนจบ ๒ บรรทัด
 ครั้งนั้นแล้ว กระทรวงมหาดไทยก็ไม่รับรอง ที่จะให้มาตรา ๔, ๕ ไว้
 เพื่อที่จะเป็นประโยชน์แก่หนังสือพิมพ์ และเพื่อที่จะเป็นประโยชน์แก่
 เจ้าพนักงานของรัฐบาล และนอกจากนั้นมาตรา ๓ ถ้าจะวางไว้เช่นนั้น
 ก็ลำบาก เพราะเหตุว่าเป็น การไม่แน่ชัดว่า ทางจังหวัด จะมีทุก จังหวัด
 หรือไม่ ถ้ามีแล้วก็จะมีความยุ่งยากเป็นอันมาก และนอกจาก
 นั้นในการอธิบายของตัวแทนบางท่านก็ว่ากฎหมายเราคืออยู่แล้ว ที่ไม่คิด
 นั้นก็คือวิธีปฏิบัติการ ทางเช่นนี้ ก็อาจจะเป็นหนังสือพิมพ์หรือผู้ใด
 ร้องขอรับมากก็ได้ ก็พร้อมที่จะพิจารณาให้ก็ได้ ส่วนมาตรา ๔, ๕
 ความมุ่งหมาย ของมาตรา นั้นจะเป็น อย่างไร กระทรวงมหาดไทยไม่มี
 ความรับรองในการที่จะรับหลักการหรือไม่ โดยเฉพาะมาตรา ๓ นั้น
 ขอประทานคัดข้อความในคอมท่ายนั้นออก ซึ่งถ้าผู้เสนอก็ถือว่าไม่ใช่
 เป็นหลักการได้แล้ว ก็อยากจะทำความตกลงว่าจะคัดข้อความที่ซ้ำพ-
 เข้าได้เดี๋ยงแล้ว จะเป็นการรับรองหรือไม่

หลวงวรมนิตปรีชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา กล่าวว่า เมื่อ
 ตามหลักการของราชเจ้าซึ่งเสนอต่อสภาฯ นั้นหลักการกว้างแล้ว ข้อ

ความ ๓, ๔, ๕ ก็เห็นว่าเป็นข้อความในกฎหมายเท่านั้น มีสิทธิที่จะ
แปรญัตติได้ ข้าพเจ้าเข้าใจว่า รัฐบาล คงจะเข้าใจ อย่าง ข้าพเจ้า
เหมือนกัน ข้าพเจ้าเป็นผู้เสนอได้วางหลักการได้อย่างกว้าง ๆ ไม่ได้
เอาข้อความแห่งมาตราหนึ่งมาตราใดเป็นหลักการเลย เพราะฉะนั้น
จึงเข้าใจว่า รัฐบาลคงจะเข้าใจอย่างข้าพเจ้า

นายสนธิ เจริญรัฐ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าว
ว่า เนื่องด้วยได้ มีปัญหา ก่อตั้ง ค่ายรอกันอยู่ เกี่ยวกับเรื่องหลักการ
ข้าพเจ้าใคร่ขอประทาน โอกาส ชี้แจง เพิ่มเติม ดังเล็กน้อย มีความ
สงสัยกันว่า ในมาตรา ๓, ๔, ๕ เป็นหลักการอีกอันหนึ่งหรือไม่ ตาม
ความเข้าใจของข้าพเจ้าคิดว่า ความเข้าใจของ ท่านรัฐมนตรีถึงราช-
การมหาดไทยกล่าวนั้นเป็นอันถูกต้องแล้ว คือว่าหลักการนั้นรวมกัน
อยู่ที่ ๒ ข้าพเจ้าจึงใคร่ชี้แจงเพิ่มเติมดังเล็กน้อย ตามข้อความที่
ท่านรัฐมนตรีได้ กล่าวมาแล้ว ๒ ครั้งนั้น ข้าพเจ้าเอง เข้าใจว่า ท่าน
กล่าวด้วยความหวังดีต่อประเทศชาติ และในโอกาสเดียวกันท่านมิได้
พยายามที่จะบั่นรอนเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ลงมา แต่ประการใดก็หา
ไม่ แต่ที่ประโยชน์นั้นจำเป็น จะต้องประสานกัน ทั้งประเทศชาติและ
หนังสือพิมพ์ ท่านจึงได้พยายามที่จะหาทางปรานีประนีประนอมประโยชน์
นั้นด้วย ความระมัดระวัง มีข้อความที่ท่านร้องใจอยู่ ๒ ข้อ คือ
ข้อ ๓ ถ้าหากว่าฉันแล้วในเรื่องอำนาจหน้าที่กรรมการ ท่านเกรง

ว่าเจ้าพนักงานการพิมพ์ อาจจะตั้งชื่อหรือเรียกกันว่า แดโพยความ
 ดับ หรือนโยบายอันสำคัญของรัฐบาดออกไปในสงภา นั้น ซึ่งจะ
 เป็นข้อเสียหาย ข้อนี้เป็นความจริงที่น่าใคร่ครวญอยู่บ้าง แต่ที่ว่า
 ในความประสงค์ของคณะผู้ร่างและผู้เสนอ การที่สภาการพิมพ์จะเป็น
 ที่ปรึกษาของเจ้าพนักงานการพิมพ์นั้นมีอยู่ทั้ง ๒ ประการ คือ เท่าที่
 เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ของประชาชน ประการหนึ่ง และเท่าที่
 เกี่ยวกับศีลธรรมอันดีของประชาชนอีกประการหนึ่ง ถ้าแม้ว่าสภา
 การพิมพ์ ไม่มีอำนาจ ที่จะปรึกษาแนะนำเจ้าพนักงานการพิมพ์ ทั้งหมด
 แล้ว การที่เจ้าพนักงานการพิมพ์จะลงโทษตามที่ตราไว้ นั้นบางทีอาจ
 จะมีปัญหาในเรื่องบทมรรยาทนั้น บางทีจะได้ใช้ความวินิจฉัยโดย
 รอบคอบว่า การที่จะใช้บทบัญญัติในเรื่องบทมรรยาท ที่มีปัญหา นั้น
 ควรจะกำหนดโทษเพียงไร เพราะฉะนั้น สภาการพิมพ์นั้นจึงมิได้มี
 อำนาจที่จะให้คำปรึกษาเฉพาะเท่าที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยอย่าง
 เดียว ยังเกี่ยวกับเรื่องศีลธรรมอันดีต่อไปด้วย อย่างไรก็ตาม ความ
 ร่างนี้สภาการพิมพ์คงจะได้มีอยู่ คือครั้งแรกก็อาจจะเข้าใจไปว่าเมื่อได้
 ร่างบทมรรยาทมาแล้วก็หมดอายุ แต่ถ้าทางที่คั้น ควรจะให้สภา
 การพิมพ์นั้นมิใช่แต่รับปรึกษาหารือ เจ้าพนักงานการพิมพ์อยู่เนื่อง ๆ
 ข้อที่ข้องใจในเรื่องความดับในเมื่อเวลาปรึกษาหารือกันนั้น อันที่จริง
 ก็อาจที่จะตกลงกันได้ แต่ทั้งนี้เกี่ยวกับการแปรญัตติ คือว่าเท่าที่
 เกี่ยวกับเรื่องการเมืองอย่างสำคัญ ถ้ารัฐบาลเห็นว่าจำเป็นจะต้อง

รับผิดชอบโดยเด็ดขาด รัฐบาลตั้งเจ้าพนักงานการพิมพ์ ให้ตั้งหนังสือพิมพ์ โดยบอกว่าเป็นเรื่องที่ไม่จำเป็นที่จะต้อง หรือสภาการพิมพ์ ก็ยอมจะทำได้ โดยเราอาจจะเดิม ด้อยค่าลงไปทำให้สภาการพิมพ์บัญญัติอย่างนั้นในเมื่อเจ้าพนักงานการพิมพ์ร้องขอ เราเดิมว่า ในเมื่อเจ้าพนักงานการพิมพ์ร้องขอ เข้าไปก็อาจจะทำได้ จริงอยู่ที่รัฐมนตรีรักษาราชการมหาดไทยกล่าวไว้ในทางศีลธรรม เมื่อได้บอกว่าจะดำเนินการเป็นสภาที่ปรึกษาแล้ว เจ้าพนักงานการพิมพ์ โดยธรรมดาจะปรึกษาหารือกัน แต่ทว่าถ้าเราได้ตกลงในการแปรญัตติ หรือซ่อมความเข้าใจ ฉะเพาะการเมือง หรือที่เรียกว่าไฮโปลิติก ก็ยอมจะทำได้ และสภานั้นก็ยังคงมีชีวิตอยู่เพื่อที่จะให้คำปรึกษาหารือเท่าที่เกี่ยวกับศีลธรรมอันดีของประชาชนต่อไป. คงข้าพเจ้าคิดว่า จะเหมาะสมประโยชน์ทั้งผู้ร่างและผู้สนับสนุน ส่วนในข้อที่ว่า การที่จะตั้งสภาการพิมพ์ ขึ้นทั่วทุกจังหวัดในพระราชอาณาจักนั้น อาจจะเป็นการฟุ่มเฟือยเกินไป ก็อาจจะเดิมบัญญัติลงไปในด้านนี้ว่า ให้ประกาศในจังหวัดใด และไม่ประกาศในจังหวัดใดก็ได้ ดังมีกฎหมายก่อนๆ ที่เคยมีมาแล้ว เพราะฉะนั้นถ้าจังหวัดใดมีหนังสือพิมพ์ ก็อาจจะตั้งสภาการพิมพ์ ขึ้น และสภาการพิมพ์นั้นก็จำเป็นจะต้องมีผู้แทนกระทรวงการต่าง ประเทศอยู่ในหัวเมือง และมีฉะเพาะ กระทรวงการกระทรวงกลาโหม และกระทรวงมหาดไทย ก็เพียงพอ และตามที่ท่าน รัฐมนตรี รักษาการ แทน รัฐมนตรีกระทรวง มหาดไทยได้แจ้ง

ความขงใจบางประการแต่ ตามคำอภิปรายที่ได้ปรากฏขึ้นแต่
แต่ค้นมานั้น เห็นได้ว่าพระราชบัญญัติแม่จะมี ๒-๓ มาตรา มีปัญหา
ที่จะคงใคร่ครวญให้มาก ข้าพเจ้าจึงคิดว่าถ้าได้รับหลักการไว้ก่อน
แล้วจะไปตกลงกันในคณะกรรมการ โดยพิจารณาทำให้รอบคอบ
แล้วทั้งรัฐบาลได้มาร่วมมือด้วยอย่างจริงจัง แล้วพระราชบัญญัตินั้น
ก็จะเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติได้ ไม่น้อย

นายแทน อิศรสมบัติ ผู้แทนราษฎรจังหวัดปัตตานี กล่าวว่
ตามที่ท่านสมาชิกที่มีชื่อเรียงในสภาฯ นี้ได้เสนอพระราชบัญญัติสภา
การพิมพ์ขึ้นมา ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นการสมควรที่จะรับหลักการไว้
พิจารณาเป็นอย่างยิ่ง เพราะมีจุดประสงค์ที่จะส่งเสริมฐานะการประ
พันธ์ให้ดียิ่งขึ้น ถ้าตั้งสภาการพิมพ์ขึ้นแล้วจะได้เพิ่มกรรมกรซึ่ง
ทรงคุณวุฒิขึ้นอีกส่นายเพื่อจะได้ช่วยพิจารณาการเขียนและการ
โฆษณา เสนอข้อความต่าง ๆ ให้ประชาชนได้รู้ ได้ ฟังในข้อเท็จจริงทุก
ประการ และที่จริง ซึ่งเกิดขึ้นโดยทั่วไป ทั้งหนังสือพิมพ์ก็ได้ มีสิทธิใน
การพูดให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จะได้ไม่ต้องถูกเซ็นเซอร์หรือถูกบีบคั้น
เช่นที่เคยปรากฏอยู่แล้ว มาในสมัยนี้เป็นสมัยรัฐธรรมนูญ ถ้าหนังสือ
พิมพ์พูดไม่ผิดก็ออกหมายแล้ว ขอให้ประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพ
การเขียนการแสดงความคิดเห็นได้เต็มที่ตามรัฐธรรมนูญ อย่า
ให้มีสิทธิเฉพาะบุคคล ต้องมีสิทธิเสมอกันตามรัฐธรรมนูญ โดย
แท้จริงแล้ว ประเทศชาติของเราก็จะเพิ่มความสุขความเจริญขึ้นอีก
ไม่น้อย

ค. เทียม ศรัทธิตู ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครปฐม กล่าวถึง
 ข้าพเจ้าเป็นผู้ลงนามรับรองด้วยผู้หนึ่ง เมื่อได้ยืมคำอภิปรายของ
 ฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายสมาชิก ข้าพเจ้ารู้สึกยินดีเป็นอันมาก สภา
 ประกอบด้วยรัฐบาลหัวประชาธิปไตยแท้ ๆ ที่เดียว การที่เราจะ
 ปกษาอะไร ในการที่สมาชิกได้เสนอพระราชบัญญัติในสมัยรัฐ
 ธรรมนูญ เราจะถือแบบเก่า ๆ ที่แล้วว่า พระราชบัญญัติชนิดนี้
 ไม่เคยมีขึ้นในประเทศสยามเราเดิยนั้นไม่ได้ สมัยนี้เป็นสมัยประชา
 ธิปไตย พวกเราควรจะต้องเสริมฐานะของประชาชนให้ยิ่งยวดขึ้นไป
 แต่ในการที่สมาชิกได้อภิปรายไปในการที่จะให้พระราชบัญญัตินั้นออก
 ไปโดยที่ไม่มีภาระแก่ใจ แล้วคิดแปลงรูปให้สะดวกด้วยความ
 สะดวกของการปกครองบ้านเมืองในฐานะที่ประเทศเรายังเป็นประเทศ
 ที่เล็ก ๆ การปกครองภายนอกจำเป็นจะต้องสัมพันธ์กับนานาประเทศ
 นั้นด้วยประการหนึ่ง การภายในซึ่งสยามเราเพิ่งจะเปลี่ยนแปลงการ
 ปกครองบ้านเมืองเข้าในระบบรัฐธรรมนูญนั้น ประการหนึ่ง ด้วย
 เหตุ ๒ ประการนี้แหละ เพราะฉะนั้นตามที่รัฐบาลคิดจะคิดแปลงใน
 มาตรา ๓ ให้รัฐบาลตั้งโดยนั้นข้าพเจ้าเห็นชอบด้วย

ขุนเสนาบดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวถึง ข้าพเจ้า
 ได้ฟังคำอภิปรายตลอดแล้ว คงได้ความรวมกันว่า สำหรับผู้เสนอ
 ต้องการที่จะรักษาสิทธิของหนังสือพิมพ์ คือให้สิทธิหนังสือพิมพ์
 จะต้องกระทำอยู่ในขอบเขต ไม่ให้ล่วงหลังระวางหน้า ฉะนั้นสำหรับ

รัฐบาลก็มีความมุ่งหมายอันเดียวกัน แต่มีความซื่อตรงเล็กน้อย เท่า
ที่ได้ฟังมาก็เป็นเวลานานพอสมควรแล้ว เห็นว่าควรจะได้ลงมติได้
ผู้ใดเห็นด้วยไปตรับรอง

ขุนคุรุการพิทักษ์ นายแทน วิเศษสมบัติ รับรอง

ประธานสภาฯ กล่าวว่ ผู้ใดเห็นควรที่จะรับหลักการแห่ง
ร่างพระราชบัญญัตินี้.....

น.ต. หลวงชำนาญวาณิช ร.น. รัฐมนตรี กล่าวว่ คือ
หมายความว่า เป็นหลักการกว้าง ๆ แล้วก็แปรญัตติได้อย่างนั้นหรือ

หลวงวณิธิปริชา ผู้แทนราษฎร จังหวัดสกลนคร กล่าวว่
ถูกแล้ว

ประธานสภาฯ กล่าวว่ คือหลักการ กว้าง ๆ ตามที่ผู้เสนอ
แสดงข้อขัดแย้งแล้ว ผู้ใดเห็นควรที่จะรับหลักการแห่งร่างพระ
ราชบัญญัตินี้ไว้ พิจารณา ไปรคยกันหรือไม่

มีสมาชิกยกมือพร้อมเพียงกัน

ประธานสภาฯ กล่าวว่ เป็นอันว่ารับหลักการแห่งร่างพระ
ราชบัญญัตินี้ จะส่งให้กรรมาธิการสามัญหรือตั้งกรรมาธิการวิสามัญ

หลวงวณิธิปริชา ผู้แทนราษฎร จังหวัดสกลนคร กล่าวว่
ข้าพเจ้าขอเสนอให้ตั้งกรรมาธิการวิสามัญ เพื่อว่าเราจะได้ออกนอกเข้า
มาเป็นกรรมาธิการด้วย จะได้รับความรู้ความเห็นอะไรต่าง ๆ

ขุนวรดิษฐ์ วรรณเวทย์ รับรอง

รณกรศาสตร์มคฺรณกิจ วัชรอง

น.ค. หดอง ขำวงนาควัดดี ร.น. รัฐมนตรี กล่าวว่า
รัฐบาลขอเสนอเจ้าคุณอรรถการี ๑ พระยาสุนทรพิพิธ ๑ พระ
พิจารณ์พดกิก ๑

ร.ค. ถัด รัตนพันธ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง กล่าว
ว่าขอเสนอ นายมานิต อดุ๊ต

ร.ค. เนตร พูนวิวัฒน์ วัชรอง

นายทองอยู่ พุ่มพุ่ม ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี กล่าว
ว่าขอเสนอ นายไต้

นายแทน วิเศษสมบัติ วัชรอง

นายไต้ ปาณิกบุตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดพระนคร กล่าว
ว่าขอเสนอ

หดองวินทร์ประศาสตร์เวช ผู้แทนราษฎรจังหวัดจันทบุรี กล่าว
ว่าขอเสนอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์

มีสมาชิกรับรอง

หดองวรมิตีปรีชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสกลนคร กล่าว
ว่าขอเสนอ นายสนิท เจริญรัฐ อีกคนหนึ่ง

รณประเจตกรุณพันธ์ วัชรอง

เดชาธิการสภา อ่านว่า ๑. ร.ค. เนตร พูนวิวัฒน์ ๒. ร.ค.
ถัด รัตนพันธ์ ๓. นายกุหลาบ สายประดิษฐ์ ๔. พระยาอรรถการี-

นิพนธ์ ๕. พระยาสุนทรพิพิธ ๖. พระพิจารณ์พลทศ ๗. นาย
มานิต วังวัต ๘. กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ๙. นายสนิท เจริญรัฐ
ประธานสภาฯ กล่าวว่่า ครบ ๘ คนแล้ว.....

นายสวัสดิ์ ยุวะเวศ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครสวรรค์ กล่าวว่่า
ข้าพเจ้าขอเด่นอนายมังกด รัตนวิจิตร

ค. ยุกะยง ทองดงยา นายแทน วิเศษสมบัติ รับรอง
ชนชำนัญภาษา ผู้แทน ราษฎร จังหวัดนราธิวาส กล่าวว่่า
ข้าพ.เจ้าขอเด่นอหลวงวรมิตบริษัท เจ้าของญัตติด้วยอีกคนหนึ่ง

นายไต้ ปาณิกบุตร รับรอง

หลวงวรมิตบริษัท ผู้แทนราษฎร จังหวัดสงกนกร กล่าวว่่า
ข้าพเจ้าขอถอน

ประธานสภาฯ กล่าวว่่า มี ๑๐ คน จำนวนที่ต้งการเพียง
๘ คนเท่านั้น จะต้ง ต้อกัน

ร.ศ. เนตร พุนวดีวัฒน์ กล่าวว่่า ข้าพเจ้า ขอถอน เพราะงาน
มากเหลือเกิน

ประธานสภาฯ กล่าวว่่า เหลือ ๘ คน ถ้าไม่มีผู้ใดเด่นอต่อไป
จะถือว่า ๘ คนนี้ เป็นกรรมวาการวิตัญญู

หลวงวรมิตบริษัท ผู้แทนราษฎร จังหวัดสงกนกร กล่าวว่่า
ขอเด่นอให้เปเรญัตติภายใน ๘ วัน

ค. เทียม ศรีพิริย พระพิณจรรยา รัชมอง
นายทองอยู่ พนมพนัน ผู้แทนราษฎรจังหวัดขอนแก่น กล่าวว่
เนื่องจากพระราชบัญญัตินี้มีน้อยมาตรา เพราะฉะนั้นเจ้าขอเสนอ
ให้แปรญัตติเพียง ๕ วัน

นายแทน วิเศษสมบัติ รัชมอง
ทตวงวรมณีปริชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสกลนคร กล่าวว่
เจ้าขอถอน

ประธานสภาฯ กล่าวว่ ไม่มีผู้ใดเสนออย่างอื่น จะถือว่า
ประชุมตกลงให้แปรญัตติภายใน ๕ วัน
พักประชุมเวลา ๑๗.๒๐ นาฬิกา

เริ่มประชุมใหม่เวลา ๑๗.๕๓ นาฬิกา

ประธานสภาฯ กล่าวว่ ร่างพระราชบัญญัติเรื่องจำแก้ไข
เพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๘๘ ของนายไถว อินทรประชา

นายไถว อินทรประชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดศรีสะเกษ กล่าว
ว่ พระราชบัญญัตินี้มีหลักการในอันที่จะปลดเปลื้องการลงโทษด้วย
วิธีรุนแรง ด้วยโทษที่ไว้ก่อนไว้ให้ลดน้อยลง กล่าวคือ ๑. ให้
เลิกการจำคุกใช้ตรวนแก่นักโทษหรือบรรดาผู้ต้องขังในเรือนจำแห่ง
ท้องที่บางแห่งซึ่งแต่เดิมนคริจะพิจารณาเห็นสมควร ๒. ให้
เลิกการทำโทษด้วยวิธีเข็นคัมกับบรรดานักโทษทั้งหลาย ในส่วนเทศ

หมด ในพระราชบัญญัติข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ในบันทึกประกอบร่างโดย
 ละเอียกแล้ว ในที่นี้จะได้อีกโดยย่อ ๆ ว่า หลังจากสมัยเปลี่ยน
 แปลงการปกครองเป็นต้นมาเราได้เปลี่ยนแปลงปรับปรุงการงานหลาย
 สิ่งหลายอย่าง เพื่อให้เหมาะสมแก่กาลสมัย โดยคำนึงตามแบบ
 อารยประเทศ สำหรับการเรือนจำในประเทศเราได้มีกฎข้อบังคับ
 ซึ่งตราไว้ในพระราชบัญญัติ ร.ศ. ๑๑๘, ๑๒๐ เป็นต้นมา ซึ่งเห็นได้
 ว่าเป็นการก้าวหน้าทันสมัย สมควรที่จะได้มีการปรับปรุงแก้ไขพิจารณา
 ระเบียบใหม่เสียทั้งหมด แต่เมื่อยังไม่ได้มีการแก้ไขปรับปรุงเช่นนี้
 ข้าพเจ้าจึงถือโอกาสแก้ไขแต่เพียงบางสิ่งบางอย่าง ดังได้เสนอหลัก
 การที่ได้อีกแล้ว ทั้งนี้เพื่ออนุโลมตามหลักการและแบบอย่างต่าง
 ประเทศที่เป็นอารยประเทศโดยแท้ หลักที่ว่าบรรดานักโทษทั้งหลาย
 นั้นว่าเป็นพลเมืองหนึ่งหนึ่งของประเทศและทั้งเป็นจำนวนมากจะได้หลุด
 พ้นไปเป็นอิสระ จึงสมควรที่จะได้รับความกรุณาปราณีลดหย่อนผ่อน
 หนักการลงโทษที่หนักดังที่เป็นอยู่เวลานั้นลงเสียบ้าง ครั้นอยู่แม้พวก
 เหล่านี้จะได้กระทำความชั่วร้ายมาแต่อดีต แต่การที่เขาต้องถูกคุม
 รั้งให้ขาดความเป็นอิสระภาพและต้องห่างเหินจากลูกเมียญาติมิตร
 และต้องถูกบังคับให้ตรากตรำทำการงานอย่างไม่หยุดหย่อน ก็นับว่า
 เป็นบทเรียนที่ทำให้เขาดำเนินตัวได้มากแล้ว อนึ่งมีคำกล่าวว่าการลง
 โทษรุนแรงจะหนักเกินไปนัก แทนที่จะทำให้นักโทษเร็ดหตามดัม
 เป็นการซ้ำเติมให้ทรมานยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้นถ้าได้เปลี่ยนแปลงแก้ไข

โดยผ่อนหนักเป็นเบาและตั้งโทษแก่พ่อเหมาระพอกควร และได้ก่อดมเกลด
 โดยวิธีระมุนระม่อมแต่ดู เชื่อว่าคงจะทำให้หนักโทษเหล่านั้นด้านคดี
 กติกาผิดกับคนเป็นพลเมืองคือไป ทั้งอาจจะไม่ก่อดมเรือนจำเป็นวาระ
 ที่ ๒ ที่ ๓ อย่างที่เป็นอยู่เดี๋ยวนี้ อนึ่งมีข้อตั้งเกิดอยู่ว่า ตามพระราชบัญญัติ
 คุ้มครองเด็กของจำคุกไซ้ตรวนยังไม่เปิดโอกาสให้แก่เรือนจำโดยทั่วไป
 เพราะเรือนจำที่จะได้รับผลตามพระราชบัญญัตินี้ต้องเป็นเรือนจำที่
 มีสถานทีมั่นคง มีห้องขังมั่นคงพอที่จะป้องกันก่อดมหนีได้ ซึ่งแต่
 เดิมนั้นเจ้าหน้าที่จะได้พิจารณาเป็นแห่ง ๆ ไป ส่วนการเด็ก
 เขียนขึ้นถึงแม้จะเด็กทั้งหมดก็ดี แต่ก็มีกรดงโทษอย่างอื่นไว้แทน
 แล้ว ในที่สุดนี้หวังว่ารัฐบาลและสมาชิกคงเห็นพ้องด้วยหลักการนี้

น.ค. หลวงชำระนาวาสวัสดิ์ ร.น. รัฐมนตรี กล่าวว่าร่าง
 พระราชบัญญัติของท่านสมาชิกเมื่ออื่นได้เสนอมายังแต่ปลายสมัยประ
 ชุมคราวก่อน และในหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยก็ได้สั่งให้เจ้า
 หน้าที คือกรมราชทัณฑ์พิจารณาแล้ว รอมใจความว่า ข้อเสนอรอง
 ท่านสมาชิกผู้นั้นก็ตรงกับหลักการและความมุ่งหมายของกรมราชทัณฑ์
 อยู่แล้ว เพราะฉะนั้นในระหว่างที่มีต สมัยประชุม กระทรวงมหาด
 ไทยก็ได้ขอรองให้ ร่างพระราชบัญญัติของท่านสมาชิกไปพิจารณาที่
 คณะกรรมการกฤษฎีกาพร้อมกับ พระราชบัญญัติของกรมราชทัณฑ์
 แห่ง กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงมหาดไทยก็มีความ ประ
 สดงก็จะได้ ประกาศพระราชบัญญัตินี้ใน สมัยประชุมนี้ ใน เวชาน

เท่าที่ได้สอบถามไปได้ก็มีความว่ากำลังเตรียมจะเดินออกคณะรัฐมนตรี
อยู่แล้ว และจะได้ประกาศให้ทันสมัยประชุมนี้ เพราะฉะนั้นขอรับ
ไปพิจารณา ซึ่งความจริงก็ได้พิจารณาอยู่แล้ว

นายไถ่ อินทรประชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดศรีสะเกษ ถาม
ว่า เมื่อรัฐบาลได้กำลังพิจารณาอยู่และจะรับไปพิจารณานั้นข้าพเจ้า
ก็ไม่รั้ง

ประธานสภาฯ กล่าวว่า รัฐบาลขอรับเรื่องนี้ไปพิจารณา ผู้
เดินออกไม่รั้ง ถ้าไม่มีผู้ใดรั้งจะถือว่าที่ประชุมนี้อนุมัติให้
รัฐบาลรับไปพิจารณา

ไม่มีผู้ใดคัดค้าน

ประธานสภาฯ กล่าวว่า เป็นอันทำให้รัฐบาลรับไปพิจารณา
ญัตติขอแก้ไข ร้อยบังคับการประชุม และการปรึกษาของ สภาผู้แทน
ราษฎร ของพระยาประมอญวิชาพูด

พระยาประมอญวิชาพูด กล่าวว่า การที่ข้าพเจ้าเดินออกญัตติขอ
แก้ไข ร้อยบังคับการประชุม ของสภาผู้แทนราษฎร เพื่อ ยกเอากระทู
ถามมา พิจารณาก่อนพิจารณาร่าง พระราชบัญญัติ ทุก คราว ประชุม
เพราะกระทูถามเป็นหลักฐานสำคัญของรัฐบรรณณูซึ่งท่านทั้งหลายทราบ
อยู่แล้ว ไม่จำเป็นจะต้องชี้แจงอีก เท่าที่ปฏิบัติกันอยู่ในสภาในเดธา
นี้ รัฐบาลไม่มีเดธาตอบกระทูถาม และต้องคอยทางโฆษณาในหนังสือ
ราชกิจจานุเบกษา และข้าพเจ้ายังต้องประชุมตอบกระทูเป็นพิเศษ เช่น

เมื่อวันที่ ๑๗ และ ๒๕ ตุลาคม เพราะกระทู้ถามค้างคั้งมาก นอกจากนั้นระเบียบวาระของเรามาถึงก็มีการตอบกระทู้ถามก่อน ข้าพเจ้าอยากจะให้วางระเบียบให้แน่นอน ทั้งยังจะให้เวลาท่านสมาชิกผู้ที่มีเกียรติ มีกิจการได้มาทำงานในร่างพระราชบัญญัติ จรรยาเนียมตอบกระทู้ถามก่อนพิจารณาร่างพระราชบัญญัติก็ได้ มีจรรยาเนียมทำกันในสภาผู้แทนราษฎร ของประเทศ อังกฤษซึ่งนับว่าเป็นแม่ของรัฐสภา ประเทศอื่น วิธีการที่เสนอมานี้ถ้าไม่มีกระทู้ถามเลยก็ดำเนินระเบียบวาระต่อไป ถ้ามีกระทู้ถามมากก็ถามได้ ไม่เกิน ๕๕ นาที เมื่อหมดเวลาแล้วก็ดำเนินระเบียบวาระต่อไป ถ้ามีกระทู้ถามน้อยเช่นกินเวลา ๕๐ นาที อาจให้ดำเนินระเบียบวาระต่อไปได้ ไม่ต้องรอ หวังว่าท่านทั้งหลายคงเห็นประโยชน์และรับหลักการของร่างข้อบังคับนี้

น.ค. หุดวงษ์ ข้าราชการสวัสดิ์ ร.น. รัฐมนตรี กล่าวคำ ในเรื่องนี้รัฐบาลเห็นว่าอาจจะทำได้ โดยไม่ต้องแก้ไขร่างข้อบังคับ เพราะว่าในการที่จะแก้ไขอาจจะทำความยุ่งยากขึ้น และนอกจากนั้นในการที่จะไปถือว่ากระทู้สำคัญกว่าพระราชกำหนดหรือพระราชบัญญัติ นั้นก็เป็นข้อที่จะต้องหัดเดียวกัน รัฐบาลเห็นว่าเพื่อที่จะให้ได้ประโยชน์ต่อความมุ่งหมายของสภาฯ ในเรื่องการตอบกระทู้ก็น่าจะปฏิบัติอย่างสมัยประชุมที่แล้วมา คือกำหนดวันตอบกระทู้ถามเป็นพิเศษ คือถ้าทำเช่นนั้นแล้วกระทู้ถามก็ไม่คกค้างและไม่เสียเวลาประชุม เพราะเหตุว่าสมาชิกบางท่านที่ไม่สนใจหรือไม่เกี่ยวข้อง ก็ยอมเอาเวลาไป

พิจารณาในเรื่องอื่น ไม่จำเป็นจะต้องมารบกวนเวลาของสมาชิกเป็น
จำนวนมากที่จะพิจารณาในพระราชบัญญัติสำคัญ ๆ เช่นพระราช
บัญญัติและนิติคำสั่งต่าง ๆ เพราะฉะนั้นจึงขอทำความเข้าใจว่าจะไม่
แก้ข้อบังคับ แต่ตกลงกันว่าในอาทิตย์หนึ่งให้มีวันครบที่ตามเดี่ย
วันหนึ่ง ซึ่งในกรณีเช่นนี้ควรจะเป็นอย่างที่สคบคิด ส่วนวันอังคารกับ
วันเสาร์ ก็ตามธรรมดา แต่ถ้าแม้ว่าไม่พอ ก็อาจจะเพิ่มวันอีกเป็น
พิเศษได้ น่าจะตกลงกันได้

นายทองอยู่ พุ่มพุ่ม ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี กล่าวว่
ข้าพเจ้าเห็นด้วยตามข้อเสนอสของสมาชิกผู้หนึ่ง และข้อสนับสนุน ใน
การครบที่ตามนั้นเท่าที่สมัยประชุมที่ผ่านมาแต่เดิมนั้น รู้สึกว่าได้ค้าง
มาก อีกประการหนึ่งถ้าปฏิบัติตามความเห็นของท่านรัฐมนตรีที่แข็งแรง
มานั้นอาจจะมิชอบพอจริง เพราะว่าถ้าการครบที่ตามก็จะครบ
ระหว่างสมาชิกผู้ตามเท่านั้น สมาชิกอื่นมีหน้าที่แค่ฟังเท่านั้น นั้นเป็น
เหตุหนึ่งที่จะทำให้สมาชิกขาดประชุมกันมากและจะไม่เป็นองค์ประชุม
ก็อาจจะมาแต่สมาชิกผู้ซึ่งที่ตามเท่านั้น ส่วนผู้อื่นก็จะไม่มาประชุม
จะเสียผล ถ้าทำตามผู้เสนอแล้วจะได้ผลจริงอยู่เวลา ๕๕ นาทีเท่านั้น
ก็ไม่ใช่ว่าเป็นการมากมายอะไร เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าแต่เห็นว่าตามข้อ
เสนอของท่านสมาชิกผู้หนึ่งน่าจะดีกว่า น่าจะควรรับรอง

ร.ค. สอน วงษ์ โต้ ผู้แทนราษฎรจังหวัดชัยนาท กล่าวว่
เพื่อให้ความตกลงได้ เป็นไปทั้งฝ่ายรัฐบาลและสมาชิก ข้าพเจ้าอยาก

จะขอให้เข้เป็นคั้งนี้ คือว่า การที่ส่งมาชิกบางท่านเกรงว่าเมื่อตอบกระทู้ถาม
จะเพาะอย่างเคียวในวันพฤหัสบดีแล้ว บางที่ส่งมาชิกที่ไม่เคียวของก็
จะไม่มาในวันนั้น เพราะฉะนั้นการที่จะแก้ไขในเรื่องนี้ข้าพเจ้าเห็นว่า
ท่านผู้เสนอ ก็ได้บอกแล้วว่าวันหนึ่งก็ต้องการเพียง ๔๕ นาทีเนื่องใน
การตอบกระทู้ถาม เพราะฉะนั้นเพื่อให้ได้มประสงค์ ในการที่ไม่ต้อง
แก้ข้อบังคับตามความประสงค์ ที่รัฐบาลฯแจ้งเมื่อกัน ในวันพฤหัสบดี
ตามที่รัฐบาลฯแจ้งมา ในครั้งแรกขอให้ตอบกระทู้ถามจนกว่าจะหยุด
พัก แปลว่าเอาเวลา ๒ เวลา มารวมเข้าก็เป็นชั่วโมงครึ่ง เห็นจะพอ
เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าอยากจะทำความตกลงเสีย

พระยาประมวญวิชาพูด กล่าววว่า เวลาที่จะตอบกระทู้ถามเคียว
นี้เราไม่มีอยู่แล้ว ถ้ากำหนดแต่เพียงวันเคียวเท่านั้นจะมีที่ไหน แต่
ที่จริงกระทู้ถามควรจะตอบแคในสภาฯ เท่านั้นเอง ที่ไปตอบนอกสภาฯ
นั้นข้าพเจ้าเห็นว่าผิด ควรจะถามในสภาฯ ตอบในสภาฯ เท่านั้น ที่
ตอบนอกสภาฯ นั้นข้าพเจ้าเห็นว่าเราอนุโลมทำกัน เพราะเหตุว่าไม่
มีเวลา

ขุนวรดิษฐ์ครุฑนเวย์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย กล่าววว่า
แต่จริง กระทู้ถามนั้นเป็นสิ่งที่มิได้เพื่อจะควบคุมกิจการ ของ รัฐบาลที่
กระทำ ในการที่เราปล่อยให้กระทู้ถามเนิ่นนานไปนั้น ย่อมทำให้กรณี
ได้ผ่านพ้นไปเสียแล้วก็มี ถึงกับส่งมาชิกบางท่านต้อง ถอน กระทู้ถาม
ด้วยเหตุฉะนั้นถ้าหากว่าการให้ตอบกระทู้ถามนั้นยังมีได้ ดังนี้ เพราะ

เหตุว่าถ้ามีกรณีอะไรเกิดขึ้นก็จะถามได้เร็ว ถ้าเกิดขึ้นเมื่อไรก็ตาม
เมื่อนั้น ไม่จำเป็นจะต้องรอวันหลัง เพราะเหตุฉะนั้นข้าพเจ้าจึงเห็น
ชอบด้วยผู้เสนอ

รุ่นเดนาดีดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวว่า ข้าพเจ้า
คิดว่าเท่าที่อภิปรายกันมากก็เป็นเรื่องเล็กน้อย เพราะฉะนั้นขอเสนอให้
ลงมติ

หลวงวิวัฒนคดี พระพิณจันทกร รับบรอง

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ผู้ใดเห็นว่าการจะรับหลักการแห่ง
ร่างข้อบังคับนี้ โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๕๓ ท่าน

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๓๘ ท่าน

ประธานสภาฯ กล่าวว่า เป็นอันว่ารับหลักการ ส่งกรรมการ
การชุกโหน ชุกหนึ่งจะรับผิดชอบหรือไม่

พระยาประมวญวิชาพูด กล่าวว่า แล้วยแต่สภาฯ จะตกลง

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ส่งกรรมการชุกที่ ๓

นายมงคล รัตนวิจิตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครศรีธรรมราช
กล่าวว่า เป็นเรื่องเล็กน้อย ขอพิจารณารวดเร็ว ผู้ใดเห็นด้วยขอ
ให้รับบรอง

มีสมาชิกยกมือ ๕๗ ท่าน
ประธานสภาฯ กล่าวว่่า เกิน ๑ ใน ๓ แล้ว เพราะฉะนั้นเป็นอัน
ว่าพิจารณารวดเดียว

เลขาธิการสภาฯ อ่าน ร่างข้อบังคับการประชุมและการปรึกษา
ของสภาผู้แทนราษฎรแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๘๘ ข้อ ๕
อำนาจตามมาตรา ๕๕ ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธ
ศักราช ๒๔๘๕ สภาผู้แทนราษฎรจึงลงมติว่าสมควรแก้ไขข้อบังคับ
การประชุมและการปรึกษา พ.ศ. ๒๔๘๘ ดังต่อไปนี้ ข้อ ๑ ข้อบ่ง
ชี้ให้เรียกว่า "ข้อบังคับการประชุมและการปรึกษาของสภาผู้แทน
ราษฎร แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๘๘" ข้อ ๒ ให้ใช้ชื่อ
บังคับนี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ไม่มีผู้ใดคัดค้าน

เลขาธิการสภาฯ อ่าน ข้อ ๑ ให้ยกเลิกข้อบังคับการประชุม
และการปรึกษา ของ สภาผู้แทนราษฎร พุทธศักราช ๒๔๘๘ ข้อ ๑๑
และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน "ข้อ ๑๑ การตั้งระเบียบวาระนั้น โดย
ปกติให้บรรจุข้อเสนอละเอียดของรัฐบาลก่อน และอาจตามลำดับ
ดังนี้ ก. รับรองรายงานการประชุม ข. การด่วน ค. กระ
ง. เสนอพระราชกำหนดเพื่ออนุมัติ จ. ญัตติร่างพระราชบัญญัติ
ที่ค้าง ฉ. ญัตติร่างพระราชบัญญัติใหม่ ข. ญัตติอื่น ๆ"
๓.๓. หลวงชำระนาตราสวัสดิ์ ร.น. รัฐมนตรี กล่าวว่่า ก็

มีมติวชิรยกมือ ๑๘ ท่าน

ประธานสภาฯ กล่าวว่าเป็นอันตงมติ - ก็ตามที่รัฐบาลขอ
แปรญัตติแก้ด้วยเปลี่ยนกันเดียว. เป็น "เสนอพระราชกำหนดเพื่อ
อนุมัติ" และ ง. "กระทำ" ผู้ใดเห็นว่าจะแก้ไขตามที่รัฐบาล
เสนอแปรญัตติ โปรดยกมือขึ้น

มีมติวชิรยกมือ ๑๖ ท่าน

ประธานสภาฯ กล่าวว่ามีผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้น

มีมติวชิรยกมือ ๑ ท่าน

ประธานสภาฯ กล่าวว่าเป็นอันว่า แก้ตามที่รัฐบาลขอแปร
ญัตติ คือ ข้อ ง. มาเป็น ข้อ ค.

เลขาธิการสภาฯ อ่าน ข้อ ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรค ๕
แห่งข้อ ๕๗ แห่งข้อบังคับการประชุม และการปรึกษา ของสภาผู้แทน
ราษฎร พุทธศักราช ๒๔๗๗ "ในคราวประชุมหนึ่ง ๆ ให้มีกำหนด
เวลาตอบกระทู้ ไม่เกิน ๔๕ นาที เว้นแต่เป็นเรื่องทถามหรือตอบค้างอยู่
ประธานฯ จะอนุญาตให้เวลาต่อไปจนเสร็จเรื่องนั้นได้"

นายสมิท เจริญรัฐ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าว
ว่า ข้าพเจ้าสงสัยคำว่า กระทั่งนั้น ในรัฐธรรมนูญว่ากระทู้ถาม ใน
ข้อบังคับเดิมว่า กระทู้ เฉยๆ หรือ กระทู้ถาม จำไม่ได้ ถ้าให้ตรง
กันเดียวด้วยก็จะดี

ประธานสภาฯ กล่าวว่ามีข้อ ๑๑ เดิมเขียนว่า "กระทู้และอื่น ๆ"

ร.ต. เนตร พูนวิวัฒน์ กล่าวว่า เมื่อเราได้อนุมัติให้มีการ
คอบกะทุทุกวันนี้แล้ว ข้าพเจ้าขอแปร ๕๕ นาทีเป็น ๓๐ นาทีก็พอ เพื่อ
สงวนเวลาไว้ทำกิจสำคัญอย่างอื่น

นายชุนท์ ปิ่นทายนนท์ นายคิเรก ชัยนาม วัชรอง
ประธานสภาฯ กล่าวว่า เดี่ยวในเรื่องคำว่า “กะทุ” นี้ไม่
คิดใจหรือ

นายสนิท เจริญรัฐ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าวว่า
ไม่คิดใจแล้ว

นายเดมียก หงส์ประภาส ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครศรีอยุธยา
กล่าวว่า ข้าพเจ้าขอแปรญัตติเป็นว่า เวลาคอบกะทุไม่เกิน ๓๐ นาที
ประธานสภาฯ กล่าวว่า มีผู้เสนอแปรญัตติแล้ว ไม่เกิน ๓๐
นาที

นายจิ่ง จรุงจิตร์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดศรีสะเกษ กล่าวว่า ข้าพเจ้า
ขอแปรญัตติว่าไม่เกิน ๓ ชั่วโมง

นายจำรัส มหาวงค์นันท์ นายมนูญ บริสุทธิ์ วัชรอง
นายทองอยู่ พูนวิวัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดขอนแก่น กล่าวว่า
เมื่อมีผู้แปรญัตติมากมายหลายคนเช่นนี้ ข้าพเจ้าขอเสนอว่าควรจะ
แก้ตามนี้หรือไม่ คือแก้จาก ๕๕ นาทีหรือไม่

ประธานสภาฯ กล่าวว่า มีผู้ขอแปรเป็น ๓๐ นาที และมีผู้ขอ
แปรอีกไม่เกิน ๓ ชั่วโมง เพราะฉะนั้นมี ๓ อย่าง คือร่างเดิม ๕๕ มี

ผู้ขอแปรเป็น ๓๐ กับ ๓ ชั่วโมง ข้าพเจ้าจะให้ลงมติว่า จะแก้หรือไม่
แก้เสียก่อน ผู้ใดเห็นว่าควรแก้ โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิยกยกมือ ๕๖ ท่าน

ประธานสภาฯ กล่าวว่ ผู้ใดเห็นว่าไม่ควรแก้ โปรดยก

มือขึ้น

มีสมาชิยกยกมือ ๑๒ ท่าน

ประธานสภาฯ กล่าวว่ เป็นอันว่าแก้ ทั้งนี้เหลืออยู่ ๓ ชั่วโมง
กับ ๓๐ นาที ผู้ใดเห็นว่าควรแก้ เป็นไม่เกิน ๓ ชั่วโมง โปรดยก

มือขึ้น

มีสมาชิยกยกมือ ๕๓ ท่าน

ประธานสภาฯ กล่าวว่ ผู้ใดเห็นว่าควรแก้ เป็นไม่เกิน ๓๐

นาที โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิยกยกมือ ๕๒ ท่าน

ประธานสภาฯ กล่าวว่ เป็นอันว่าแก้ว่า "ไม่เกิน ๓๐ นาที"
เสร็จวาระที่ ๒ แล้ว พิจารณาเป็นวาระที่ ๓ ผู้ใดเห็นว่าควรออก

ข้อบังคับนี้ไซ้บังคับได้ โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิยกยกมือขึ้นพร้อมเพรียงกัน

ประธานสภาฯ กล่าวว่ เป็นอันออกได้ ร่างพระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช

๒๕๒๘ ของคณะรัฐมนตรี

ขุนเสนาบดีผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวว่ ตามที่
 ข้าพเจ้าได้เสนอญัตติในการแก้พระราชบัญญัตินี้เนื่องจากมาตรา ๒๓
 อนุมาตรา ๑ (๒) นั้น ให้สิทธิเสมียนฝึกหัด เมื่อหัวหน้าแผนกรับรอง
 ว่ามีความรู้ดีพอควร ก็ยังมีสิทธิเข้าสอบแข่งขันได้อีกด้วย ส่วน
 คนใช้ นักการ และภารโรงนั้น ไม่ใช่ตำแหน่งเสมียนฝึกหัดตามความ
 หมายในมาตรา ๒๓ อนุมาตรา ๑ (๒) จึงไม่มีสิทธิที่จะเข้าสอบ
 แข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนชั้นเสมียนได้ แท้จริง คนใช้แผนก
 กตัญ นักการศาล และแผนกอัยการ ก็ทำหน้าที่เสมียนเช่นเดียวกับ
 เสมียนฝึกหัดแผนกอื่น ต่างแต่ตำแหน่งว่าเป็นคนใช้ นักการ
 และภารโรงเท่านั้น เมื่อถูกคัดเลือกได้ มิให้เข้าสอบแข่งขันได้ เช่นนี้
 คนใช้ นักการ และภารโรงที่มีคุณวุฒิและวิทยฐานะดี ๆ ก็ ห้าม
 โอกาสเรียบฐานะชั้นในตำแหน่งเสมียนได้ไม่ เพื่อความเสมอภาค
 ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓-๓๔-๓๕ ข้าพเจ้าจึงได้แก้ไขพระราช
 บัญญัตินี้ เพื่อให้คนใช้ นักการ และภารโรงมีโอกาสเข้าสอบแข่ง
 ขันวิชาข้าราชการพลเรือนชั้นเสมียนได้ต่อไป ยิ่งกว่านั้น เมื่อเราได้
 ออกพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญแล้ว ความกระทบกระเทือนในชั้น
 นี้มีมากจนถึงคนใช้และนักการภารโรง เนื่องจากไม่ได้รับความคุ้ม
 ครองเลย แม้แต่ได้รับราชการมานานสักเท่าไร เมื่อออกไปแล้วก็
 ไม่มีสิทธิที่จะได้รับบำเหน็จบำนาญ อนึ่งขอให้ท่านทั้งหลายจงคิดว่า
 สำหรับคนใช้ นักการ และภารโรงตามส่วนภูมิภาคนั้น มิใช่ทำหน้าที่

อย่างเดียวกับภาวโรงหรือคนกรคนไซ้ ในกรุงเทพฯ ส่วนกรุงเทพฯ
 นั้นเพราะหน้าที่โดยตรง ก็คือคอยรับแขกอยู่ที่บันไดเท่านั้น จึงไม่รู้
 สักจากท่านผู้ใหญ่ว่าเราได้เสียสิทธิเพียงไร ส่วนภูมิภาคนั้นเรารู้จัก
 ก็คือว่าให้งบประมาณแก่เพียงเฉพาะ เพราะฉะนั้นหัวหน้าแผนกต่าง ๆ
 ได้ขอเอาคนไซ้เหล่านี้ เช่นแผนกคดียกเอาไปใช้เป็นคนไซ้ได้
 อย่างดี นักการศาลก็ทำหน้าที่เต็มย่นเหมือนกัน ส่วนภาวโรงก็ได้ช่วย
 เหลือในหน้าที่เต็มย่นมากทีเดียว แปลว่าช่วยเหลือกันให้เป็นผลสำเร็จ
 การงาน

น.ค. หอดวงขาวนาว่าสวัสดิ์ ร.น. รัฐมนตรี กล่าวถึง ใน
 เรื่องร่างพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือนนั้น รัฐบาลได้พิจารณา
 และเห็นว่าได้ ไซ้ มาเป็นเอดา ๓ มีเศษแล้ว ในร่างพระราชบัญญัติ
 นั้นก็มีหลายสิ่งหลายอย่างซึ่งควรจะให้มี การปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้
 เป็นการเหมาะสมยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้นรัฐบาลจึงได้ ตั้งให้ คังกรรม-
 การคณะหนึ่งประกอบด้วยผู้แทนราษฎร ๒-๓ นาย นอกนั้นก็เป็นที่
 ราชการบ้าง กรรมการคณะนี้มีหน้าที่ที่จะปรับปรุงพระราชบัญญัติ
 ข้าราชการพลเรือนทั้งชั้น ในการปรับปรุงนี้ก็ได้ หลักฐานในการ
 พิจารณา ความเห็น ของ กระทรวงต่าง ๆ หรือความเห็นของเอกชน
 เช่น อย่าง หนังสือพิมพ์ หรือมีผู้ เรียง ความเห็นส่งมาที่ ก.พ. เป็นต้น
 กรรมการชุดนี้ได้ ลงมือทำการกันบ้างแล้ว และจะได้ทำงานกันต่อไป
 เราใจว่าคงจะได้เสนอสภาฯ ทันทีในสมัยนี้ แต่อย่างไรก็ดี โดยเหตุที่

มีญาติที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือนที่สมัครเสนอลงใน
สภาฯ นั้น ๒-๓ ฉบับด้วย เพราะฉะนั้นในระหว่างปีถัดมายี่ประชุมก็ได้
ส่งร่างพระราชบัญญัติ ไปยังคณะกรรมการนั้น ซึ่ง คณะกรรมการ
นั้นก็พิจารณาอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นถ้าไม่จัดร่างแต่ก็จะขอรับไป
พิจารณา เพื่อประมวลเสียให้เป็นหมวดหมู่

ประธานสภาฯ กล่าวว่าเป็นอันว่ารัฐบาลจะรับเอาไป
พิจารณา

ขุนเสนาบดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวถึง ข้าราชการ
เจ้าที่ไม่จัดร่าง เห็นว่าเห็นอกรัฐบาลเหมือนกัน มีผู้เสนอหลายฉบับ
เพราะฉะนั้นก็ควรรวมกันเสียทีเดียว และยอมให้รับไปพิจารณาได้

ประธานสภาฯ กล่าวว่ามีผู้ใดจะเสนอจัดหรือไม่ ถ้าไม่
เสนอจัดจะถือว่าประชุมอันนี้ ไม่มีผู้ใดจัดร่าง เป็นอันว่า
รัฐบาลยอมรับไปพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ คือไปร่างพระ
ราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนของหลวงพิพัฒน์ ฯ

หลวงพิพัฒน์พดกาย ผู้แทนราษฎรจังหวัดขอนแก่น กล่าวถึง ใน
การที่ข้าพเจ้าได้เสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ก็เพื่อให้ข้าราชการ
ผู้นิยมดีทริบวิบูรณ์ ในการใช้ความคิดความเห็นเสนอผู้บังคับบัญชา
ความเหตุผลมีค่าดังนี้ ตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติข้าราชการ
พลเรือนตามเดิมที่ว่า “ข้าราชการพลเรือนต้องเชื่อฟังผู้บังคับ

บัญชา คำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งตั้งในหน้าที่ราชการ โดยชอบด้วย
 กฎหมาย ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาจะต้องปฏิบัติตาม ห้ามมิให้คัดค้าน
 ฐน หลีกเลยง ถ้าไม่เห็นพ้องด้วยคำสั่งนั้นจะเสนอความเห็นคัดค้าน
 เป็นลายลักษณ์อักษรก็ได้ แต่ต้องเสนอทันที และเมื่อได้คัดค้าน
 ทังกล่าวมานั้นแล้ว ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งถอนหรือแก้คำสั่งที่ตั้งไป
 ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาจะต้องปฏิบัติตาม แต่ให้ผู้บังคับบัญชารายงาน
 ไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงที่ตนสังกัดตามลำดับ ในการปฏิบัติ
 ราชการห้ามมิให้ทำการข่มผู้บังคับบัญชาเหนือตน เว้นแต่จะได้รับ
 อนุญาตเป็นพิเศษชั่วคราว” ความมุ่งหมายแห่งมาตรานี้เข้าใจว่า
 เพื่อรักษาระเบียบแบบแผนอันดีของข้าราชการมิให้กระทำความใจชอบ
 ของตน แต่เห็นว่ายังมีขอบกพร่องอยู่ซึ่งบางทีผู้ร่างอาจไม่ระมัดระวัง
 หรือไม่เห็นว่าเป็นสำคัญ คือเมื่อผู้อยู่ใต้บังคับทำความเห็นคัดค้านคำ
 สั่งแล้ว ผู้บังคับบัญชาไม่สั่งถอนหรือแก้คำสั่ง ผู้น้อยก็จำต้องปฏิบัติ
 ตาม แต่ผู้บังคับบัญชาต้องรายงานขึ้นไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
 ที่ตนสังกัดตามลำดับ ข้อความที่อ้างคงมีความหมายให้รัฐมนตรีได้
 วินิจฉัยข้อถกเถียงระหว่างความเห็นผู้อยู่ใต้บังคับกับคำสั่งผู้บังคับบัญชา
 ซึ่งไม่แน่ว่าความเห็นฝ่ายใดจะถูกต้อง จึงควรได้รับความวินิจฉัยจาก
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเพื่อความเที่ยงธรรมที่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา
 ควรได้รับ ทั้งนี้ข้อยุ่งยากเกิดขึ้นเมื่อผู้บังคับบัญชามีคำสั่งรายงานขึ้นไป
 ยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวง เมื่อผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีความเห็นคัด

ความเป็นอยู่ ความรู้สึกเห็นของผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาจึงจะได้ ผ่านขึ้นไป
 ผู้พิจารณาของผู้มีอำนาจเห็นข้อ ๆ ไปเท่าที่ชอบ บัญหารอื่น
 ยกเอาข้อผิดความของผู้บังคับบัญชาออกไว้ส่วนหนึ่ง ไม่นำมาวินิจฉัย
 ด้วย ความวรรคท้ายมาตรา ๕๐ นี้ ผู้น้อยจะทำการเสนอความเห็น
 ทักท้วงตราบรัฐบาลหรือผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นก็ไม่ได้ เพราะ
 ได้ห้ามไว้ มิให้ทำการข้าม ผู้บังคับบัญชา เมื่อ กฎหมายบัญญัติไว้
 เช่นนั้นแล้ว ก็เท่ากับปล่อยให้ผู้บังคับบัญชารอคัดความเห็นของผู้น้อยไว้
 แลละงโทษผู้น้อยโดยไม่ยอมฟังเสียงใด ๆ เป็นทางให้เดินไปสู่ความ
 ออญคดีธรรมได้อย่างง่าย เดรัภาพในการแสดงความคิดเห็นตาม
 รัฐธรรมนูญจึงไม่สู้ใช้ ได้สมบูรณนัก จึงอยู่ข้างราชการซึ่งรับราชการ
 ราชการจะต้องถูกผูกมัดอยู่ในวินัย แต่เมื่อวินัยนั้น ๆ เป็นวินัยซึ่งมีคมมีด
 เข้ายนเกินควร ไม่ต้องด้วยความมุ่งหมายที่แท้จริงเช่นนั้น จะสมควร
 ใช้วินัยนั้น ๆ ใช้บังคับแหละหรือ แม้แต่ผู้รับอาญาประหารชีวิตก็ยัง
 ปล่อยให้มีโอกาส ทุกเกล้า ๆ ความฎีกาขอ พระราชทาน อภัยโทษ ได้
 ข้าราชการที่จะต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาที่ตนเห็นชัดแย้ง
 ก็ควรปล่อยให้ มีช่องอุทธรณ์แสดงความคิดเห็นของตนยังผู้มี
 อำนาจเห็นข้อ ๆ ไปได้ เพราะไม่เป็นความจริงเสมอไปว่า คำสั่ง
 ของผู้บังคับบัญชาที่ตั้งไปนั้นจะชอบจะควร และในทางตรงกันข้าม
 ความรู้สึกเห็นของผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาอาจจะเป็นความรู้สึกเห็นที่ชอบที่
 ควรก็ได้ ตามมาตรา ๕๐ ววรรคท้ายที่ว่า เว้นไว้แต่จะได้รับอนุญาต

พิเศษซึ่งครั้งคราวนั้น เห็นว่าแต่เพียงบัญญัติไว้เท่านั้นจะไม่อำนวยประโยชน์อันใดให้ ด้วยเหตุว่า เมื่อ ความเห็น ผู้ยึดมั่นกับบัญชา กับ ความเห็นผู้บังคับบัญชาขัดกันแล้ว ความขรรคมคายากนกกตผู้บังคับบัญชาจะให้อนุญาตทำการร่วมกันต่อไป เพราะเกี่ยวกับการระวังเหตุอื่น นอกจากนี้จะเป็นเรื่องพิเศษที่ผู้บังคับบัญชาเป็นผู้ มีความเที่ยงธรรม ประจําใจอยู่ด้วย เหตุผลดังกล่าวมานี้ จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะแก้ไข กฎหมาย มาตรา^{*}นี้ให้ เหมาะสมแก่สมัย ให้ สติระสรี แก่ผู้ น้อยความ ควรแก่ความชอบธรรม จึงข้าพเจ้าหวังว่าสภาฯ นี้คงจะรับหลักการ แห่งร่างพระราชบัญญัติ^{*}นี้ไว้พิจารณา และตราออกเป็นกฎหมาย บังคับได้

น.ค. หดวงชำระนาวาสวัสดิ์ ร.น. รัฐมนตรีรักษาราชการ แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย กล่าววา รัฐบาลอยากจะ ขอรับร่างพระราชบัญญัติ^{*}นี้ไปรวมการพิจารณา ด้วยเหตุผลดังที่ได้ ข้างมาแล้วไว้ในระเบียบวาระที่ ๕

ประธานสภาฯ กล่าววา รัฐบาลขอรับเรื่องนี้ไปพิจารณา มี ผู้ใดคัดค้านหรือไม่

หดวงพิพัฒน์พดกาย ผู้แทนราษฎรจังหวัดขอนแก่น กล่าววา ถ้า รัฐบาลจะรับไปพิจารณา และจะกรุณาส่งเรื่อง^{*}นี้เข้ามาให้ทันสมัย ประชุม^{*} ก็ไม่คัดค้าน

หดวงวนิตปริษา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสกลนคร กล่าววา ข้าพเจ้าใคร่ที่จะเรียนท่านผู้เสนอไม่ไรว่าจะคัดค้าน.....

ประธานสภาฯ กล่าวว่ ไม่ใช่ ก็ท่านรักร้องหรือไม่รักร้อง
ถ้ารักร้องจะได้งมก

หลวงวรมนิกปรีชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงคร กล่าวว่ ก็
อยากจะทำความเข้าใจกับผู้เสนอดักหน่อย

ประธานสภาฯ กล่าวว่ ถ้าท่านรักร้องก็จะต้องงมก

หลวงวรมนิกปรีชา ผู้แทนราษฎร จังหวัดสงคร กล่าวว่
เพราะเหตุว่ในพระราชบัญญัติ^{*}มีข้อความช้คอยู่แล้ว.....

ประธานสภาฯ กล่าวว่ ก็เป็นอันว่ท่านรักร้อง ผู้ใดเห็น
ว่ควรจะให้รัฐบาลรับเรื่อง^{*}ไปพิจารณาไปรคยกมืออื่น

มีตมาชกยกมือพร้อมเพรียงกัน

ประธานสภาฯ กล่าวว่ เป็นอันว่สภาฯ นยอมให้รัฐบาลรับ
ไปพิจารณา มีกระทู้ควน

นายสนิก เจริญรัฐ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าว
ว่ ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ควนตามรัฐบาลทั้งค้ไปนี้ เนื่องด้วยปรากฏ
ว่โรคชหิชาติ ซึ่งกำลังระบาดอยู่ยังไม่แสดงอาการว่จะสงบในเร็ววัน
และตุร่อนซึ่งเคยเป็นเทศกาดชหิชาติก็ใกล้เข้ามาแล้ว จึงขอทราบว่
รัฐบาลได้ช้มีกเขม่นปรามปรามแต่บ้องกันภยในเรื่องนี้เพียงไร และ
จะหวังได้หรือไม่ว่ โรคนี้จะไม่ระบาดอย่างใหญ่โตขึ้นในตุร่อนที่
จะมาถึงนี้

น.ค. หลวงจ่างนาจาดัดดี ร.น. รัฐมนตรีรักษาราชการ

แพทริสหมนครีว่าการกระทรวงมหาดไทย กล่าวถึง เรื่องการปราบ
 ปราบโรคอหิวาต์ ในหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยระหว่งที่ข้าพเจ้า
 วิชาการอยู่ได้เอาใจใส่อยู่มาก เพราะเหตุว่าได้ปรากฏจากหนังสือ
 พิมพ์ โดยทั่วไปว่าได้มีการดูตาม จึงได้สั่งให้อธิบดีกรมตำรวจ
 สุขจัดการ อย่าง แร้งแรงในเรื่องนี้ และ ทั้งให้เตรียม เรื่อง ไว้ ด้วย
 เพราะคิดว่าคงจะมีการตั้งกระทู้ถามในสภาฯ ตาม กระทู้ ข้อน ๓๓๓ คอบว่า
 การบ้องกัน และควบคุมอหิวาต์คราวนี้ กรมตำรวจได้ ชุมกเข้ม
 และทำการอย่าง แร้งแรงมาแต่ต้น ก็นับแต่เริ่มเกิดระบาดแต่ต้นมี
 มาแล้ว และได้ตั้งแพทย์และผู้ช่วยแพทย์ ไปยังจังหวัดที่เกิดโรคทุก
 แห่งเพื่อทำการบ้องกัน และมีการฉีดวัคซีนบ้องกันอหิวาต์และแจกยา
 รักษาโรคไว้ตามหมู่บ้านในเขตคักคือโรค ส่วนผู้บ้องเจ้าหน้าที่
 ก็ได้จัดการรักษาให้เท่าที่จะทำได้ และใน บางจังหวัดก็ได้ ตั้งโรง
 พยาบาลโดยเอกเทศ นอกจากนี้ได้ทำการสุขศึกษาแก่หมู่ชนทั่วไป
 เพื่อให้รู้จักการบ้องกันการคักโรคนี้ ผลของงานที่เจ้าหน้าที่ได้ทำตั้ง
 แต่เริ่มทำการบ้องกันจนถึงสิ้นเดือนมกราคม ค.ศ. นี้ผู้ที่ได้รับวัคซีน
 วัคซีนแล้วเป็นจำนวน ๓,๕๐๒,๕๓๒ คน แจกยาคำราหหลวงแก้อหิวาต์
 ๑,๓๗๖,๗๐๐ คิวบิกเซ็นต์ แจกเอกสารเรื่องบ้องกันอหิวาต์ ๖๖,๗๘๐
 ๖๖๖ แจกใบปลิวข้อคักเตือน ๕๓๖,๓๕๖ ๖๖๖ แจกคำแนะนำแก่
 ผู้ฉีดวัคซีน ๕๖๘,๕๐๐ ๖๖๖ คักภาพโฆษณาตามสถานที่ต่าง ๆ
 ๒๓,๓๐๖ ๖๖๖ ฉายภาพยนตร์ ๒๒๕ ครั้ง ได้จ้างเจ้าหน้าที่งานฉีดควา

ทำการเป็นจำนวน ๑๒๐ คน และเฉพาะในการบ้องกันอหิวาต์ในคอน
 ๕ นี้ได้รับอนุมัติให้จ่ายเงินเพิ่มอีก ๑ แสน ข้อที่ถามว่าจะหวังได้หรือไม่
 ๕ ไม่ว่าโรคนี้จะไม่ระบาดอย่างใหญ่โตขึ้นในฤดูร้อนที่จะถึงนั้น ขอช
 ๕ แรงว่าข้อนี้แต่แค่การปฏิบัติของประชาชนในเรื่องการบริโภคอาหาร
 และน้ำ ถ้าประชาชนได้ระมัดระวังตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ตาม
 ๕ สมควรแล้วก็หวังได้ว่าโรคนี้จะไม่ระบาดใหญ่โตขึ้นในฤดูร้อนนี้ แต่
 ๕ อย่างไรก็ตาม กรมสาธารณสุขจะได้พยายาม อย่างเต็มที่ที่จะจัดการ
 ๕ ระวังโรคนี้ให้หมดไปก่อนที่ฤดูร้อนจะมาถึง

นายสนิก เจริญรัฐ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าว
 ๕ ว่า ข้าพเจ้าขอซักถามต่อไป คือว่าตามที่การบ้องกันของรัฐบาลที่ได้
 ๕ พยายามอยู่เดิมนั้นเป็นสิ่งที่น่าสรรเสริญ และได้ทำให้เห็นความรั
 ๕ ษิตชอบอย่างหนักแน่น แต่ข้าพเจ้าได้ทราบว่า ราษฎรในจังหวัด
 ๕ ที่ตั้งอยู่ตามแม่น้ำลำคลอง ที่กำลังมีโรคระบาดได้รับประทานน้ำใน
 ๕ ลำคลองนั้น เช่น จังหวัดขอนแก่น จังหวัดอุดรฯ เป็นต้น เขา
 ๕ น้ำคลองมาได้โองแล้วเขาสารส้มแกว่งรับประทาน จึงขอทราบ
 ๕ รัฐบาลจะจ่ายโคลดีเนเตคโดมให้ราษฎรเขาไปได้ในน้ำ เพื่อฆ่าเชื้อ
 ๕ โรคให้เบาบางลงบ้าง ซึ่งเป็นการช่วยเหลือราษฎรได้หรือไม่

ประธานสภาฯ กล่าวดำ ท่านไม่ได้ซักถามนี้

นายสนิก เจริญรัฐ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าว
 ๕ ว่า ข้าพเจ้าถามว่า เพื่อเพิ่มเติม การบ้องกันยิ่งขึ้น รัฐบาลจะจ่าย
 ๕ โคลดีเนเตคโดมให้ราษฎรอย่างมาก ๆ ได้หรือไม่

น.ท. หุดขงขำรวงนาว่าดีสวัสดิ์ ร.น. รัฐมนตรีรักษาราชการแทน
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย กล่าวคำ เรื่องการร้องกันโดย
 ไซ โคลดีเนเตคโตม คือปูนโคลดีนนั้น โดยความมุ่งหมายของสถานที่
 ก็เพื่อประสงค์ ในการที่จะทำลายเชื้อโรค แต่ทว่าใน การที่ไซ ปูน
 โคลดีนสำหรับปูนนั้น จะต้องให้มีส่วนมีลักษณะหตุกวิชา กล่าวคือ
 ว่า ผู้ที่ไซ จะต้องมีความรู้ ในเรื่องนี้ เท่าที่ปรากฏมาแล้วในภาคนี้
 ได้มีราษฎรร้องขอปูนโคลดีนเพื่อไซ ภายหลังที่ได้นำไปไซ แต่ก็
 ปรากฏว่าไม่นิยม เพราะผสมน้ำแล้วน้ำนั้นทำให้ร่งเฟื้อน นอกจากนี้
 ในการที่จะแจกปูนเพื่อให้นำไปไซเองนั้นก็เห็นว่า ในการไซ ถ้า
 ผู้ไซ ไม่มีความรู้ อาจเกิดอันตรายขึ้นได้ ในการที่จะจัดร้องกัน
 รักษาถนน กรมตำรวจรถ ก็เห็นว่าการที่จัดคือวิธีการเผยแพร่ โฆษณา
 แนะนำให้ราษฎรทำตามคำแนะนำในเรื่องที่เกี่ยวกับอาหารการบริโภคน

ประธานสภาฯ กล่าวคำ มีคประชุม

มีคประชุมเวลา ๑๘.๑๘ นาฬิกา

สวัสดิ์ ขวระเวส
 พิพัฒพลกาย
 จัง จริงจิตร์

นายปพาฬ บุญ-หลง
 ประเสริฐ บัณฑิตสุขนธ์
 บุญช่วย สุขนธมัต

หลวงนรินทร์
พระไพศาล
ทองกระชาย รัชตะวรรณ
เจือ ศรีขำภัย
เดมียศ หงส์ประภาส
เลียง ไชยกาล

ตรวจแล้ว ๑๗/๑๓/๗๗

พระขมานนราชเสวี
รองประธานคนที่ ๑ (ดงนามแทน)

ประสิทธิ์ ศรีสุชาติ
ศิริ อินทร
ถิน จุฑะรพ
วิจิน สัจจะเวทะ
ผู้ตรวจงานการประชุม

คหกรรมบดี
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

พิมพ์ที่กองการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร